

M

Brněnský

metropolitán

září 2022

Katedrála pod zemí

Magistrát informuje
**Cyklisté bezpečně
podjedou rušnou
Hladíkovu ulici**

Téma
**Co se v obecním bydlení
událo v posledních letech
a co se chystá?**

Historie
**Brněnská hra
s experimentem. CED
slaví třicetiny**

Sport
**Den náborů láká děti
k pohybu a novým
koníčkům**

Kultura B R N O

Znáte všechny brněnské sochy?

kultura.brno.cz brnoculture B | R | N | O |

4 | Magistrát informuje

**Na dvou kolech i čtyřech nohách:
Oslavte Evropský týden mobility**

7 | Magistrát informuje

**Nový územní plán se musí
upravit a znovu projednat**

17 | Aktuálně

**Volby do zastupitelstev
obcí a do Senátu se blíží**

27 | Akce v Brně

**Aktivní podzim pro seniory.
Budou cvičit i drátkovat**

28 | Fotoreportáž

**Vyslechni a zachovej: Žáci
zachraňují příběhy pamětníků**

36 | Kultura

**Brno mekkou seriálů.
Letos se zaměří na Švédsko**

Akce v Brně | Pravěké šperky si krásou a nápaditostí nezádají s dnešními

Magistrát informuje | Tři dotační programy podpoří ekologické projekty

Vážení čtenáři, vážené čtenářky, každých čtyři až pět let se Brno svých obyvatel ptá, zda jsou se svým domovským městem spokojeni. Podle posledního, letošního výzkumu je velmi nebo spíše spokojeno 93 % dotázaných.

Respondenti také prozradili, jaké jsou podle nich silné stránky Brna a kde ho „tlačí bota“. Za největší přednosti jsou považovány architektura, památky a obecně bohatá kultura. Pokud by vás výsledky výzkumu zajímaly blíže, nalistujte stranu 8 nebo si otevřete portál data.brno.cz.

Proč o tom ale mluvím. Brno je architektonických skvostů a zajímavostí plné a jeho obyvatelé to vědí. Možná i vy patříte k těm, kteří by rádi nahlédli za fasádu různých domů a objektů, jež jsou běžně nepřístupné. Příležitost nakouknout dovnitř nebo se dozvědět něco o historii či tvůrčích staveb budou mít Brňané v září hned dvakrát – nejprve při Dnech evropského dědictví (16.–18. září), poté při Dni architektury (30. září – 6. října).

Víte, kde hledat Navrátilovo sanatorium? Znáte vilu Engelsmann? Čím je pozoruhodný byt manželů Herdanových? Co se skrývá za zdmi Střední školy umění a designu nebo Českého rozhlasu Brno? Obě zmíněné akce nabídnou odpovědi nejen na tyto otázky, jen si nezapomeňte včas koupit vstupenky nebo rezervovat místo.

Inspirativní září přeje

Zuzana Gregorová

M | Brněnský metropolitan

Informační magazín občanů města Brna,
září 2022

Periodický tisk územního samosprávného celku

Editorka: Z. Gregorová

Redaktoři: M. Žáková, M. Dvořák, R. Loukotová,
A. Dudková, J. Vašíčková, R. Burián, F. Poňuchálek,
Z. Obalilová

Vydavatel: statutární město Brno,
Dominikánské nám. 1, 602 00 Brno, IČ: 44992785

Redakce: Magistrát města Brna, Tiskové středisko,
Husova 12, 601 67 Brno, tel.: 542 172 064,
e-mail: tis@brno.cz

metropolitan

Redakce neodpovídá za obsah názorových rubrik.

Periodicita: 11× ročně (s výjimkou srpna),
18. ročník, MK ČR E 21747

Místo vydávání: Brno

Dáno do tisku: 26. 8. 2022, distribuce: do 5. 9. 2022,
poté je magazín k dispozici v budovách Magistrátu
města Brna a v tramvajích DPMB a na dalších místech

Inzerce: Regionální vydavatelství, s. r. o.,
K Žižkovu 282/9, Praha 9, 190 00, IČO 27846717
Havel Mouka, 602 557 777, mouka@regvyd.cz
Karel Marek, 606 740 730, k.marek@regvyd.cz
Michal Novák, 739 724 774, novak@regvyd.cz

Tištěný náklad: 210 000 ks

Distribuce: Česká distribuční

Foto na titulní straně: Zdeněk Kolařík

B | R | N | O

www.brno.cz

Najdete nás na: [@brnomycity](https://www.instagram.com/brnomycity)

Tiráž

Brno po 13 letech spustilo nový web

Adresa www.brno.cz zůstala stejná, změnil se však obsah. Uživatelé snadněji najdou nejčastěji hledané informace, web je maximálně přehledný a graficky minimalistický. Po spuštění probíhá ověřovací provoz a stránky jsou postupně podle připomínek a analýz upravovány.

▪

(rob)

Na kole i na vozíku: Oslavte Evropský týden mobility

Spousta podnětů pro dychtivé děti i zajímavé aktivity pro jejich dospělý doprovod – tak vypadá už roky záměr organizátorů Evropského týdne mobility, který vrcholí sobotním (17. září) celodenním programem v Areálu dopravní výchovy a vzdělávání na Riviéře. Letos se návštěvníci dočkají bike show Vaška Koláře (na snímku, začátek v 15.30 hodin), od 10 hodin bude k vidění hasičské a policejní auto, děti si vyzkouší jízdu na trenážeru vozidel MHD, Brněnské komunikace předvedou, jak vypadá odtah auta, vystoupí policejní i vodící psi a zájemci se budou moci na vlastní kůži přesvědčit, co to dá za námahu vyhýbat se na vozíku překážkám. K tomu je opět připravena řada soutěží pro malé i velké, bublinová show a možná přijde i kouzelník! Vstupné nevybíráme, program hledejte na brnoinmotion.cz/etm.

▪
(ral) | foto: archiv MMB

Milostivé léto znovu pomůže vyřešit dluhy

Od 1. září začalo Milostivé léto
2. Dlužníci v exekuci mají opět jedinečnou příležitost vyřešit své dluhy vůči veřejným institucím.

Jedná se například o dopravní podniky, nemocnice či zdravotní pojišťovny, vyřešit půjde i nezaplacené televizní a rozhlasové poplatky. Hradit se bude pouze hodnota vymáhané jistiny, tedy původního dluhu, a administrativní poplatek ve výši 1 815 korun. Akce trvá do konce listopadu. Podrobné informace, jak zjistit, zda nejste v exekuci, najdete na webu milostiveleto.cz. Obrátit se můžete také na dluhovou poradnu CELSUZ Diecézní charity Brno nebo Občanskou poradnu Brno.

▪

(zob)

Mezi Škrobárenskou a Dornychem vzniká rekultivací městských a soukromých pozemků moderní park. Po jeho dokončení podle předpokladu v závěru roku developer na 30 let zdarma propůjčí své pozemky městu. Do nového parku povede také cyklostezka propojující administrativní areály Ponávka a Vlněna.

(zug) | vizualizace: CTP

Tři dotační programy podpoří ekologické projekty

Od 15. září do 31. října je možné podávat žádosti do dotačních programů Vnitroblok, Nábřeží a Ekologická výchova. V prvním lze získat až 250 tisíc korun na obnovu vnitrobloků a dalších ploch přiléhajících k bytovým domům. Program Nábřeží podpoří až 25 tisíce korun veřejnou akci, která se uskuteční na nábřeží některé z brněnských řek. Ekologická výchova do škol nabízí dotaci až 100 tisíc korun. Více informací hledejte na webu ekodotace.brno.cz.

▪
(and) | foto: archiv OŽP

Kreativní zápisník naučí děti znát a rozvíjet Brno

Každé město potřebuje obyvatele, kteří ho mají rádi, vědí, jak funguje, a dokážou přiložit ruku k dílu, aby se v něm dobře žilo. Oslovit právě je chce Brno svým participativním rozpočtem, který se od roku 2020 zaměřuje i na mládež.

V září se „základkám“ zapojeným do projektu PaRo do škol dostane do rukou nový kreativní zápisník Volání Brna a k němu metodika pro učitele. Naučí mladé lidi ideálně mezi 12 a 15 lety zmapovat jejich okolí, popsat, co v něm potřebují mít oni i ostatní obyvatelé, a navrhnout, jak místo zlepšit. Zápisník bude od září volně ke stažení i na webu skoly.damenavas.cz.

▪
(zug)

Chytrá čtvrť Špitálka bude úsporná, zelená a plná technologií

Viditelným symbolem nové chytré čtvrti Špitálka, která se pomalu rodí z industriálního areálu brněnských tepláren, bude zrekonstruovaná chladicí věž propojená se střechami a terasami okolních objektů 400metrovou lávkou – „skywalkem“. Naopak na první pohled neviditelné budou špičkové technologie a inovativní systémy řízení.

Příběh transformace Špitálky započal v roce 2017, kdy bylo území vybráno pro zapojení do evropského projektu RUGGEDISED. Ten testuje a zavádí chytrá řešení od energií a dopravy až k digitálním technologiím ve zkušebním prostředí velkých měst, mimo jiné Rotterdamu, Glasgow nebo švédském městě Umeå.

V letech 2018–2019 se hledalo řešení celé širší oblasti mezi ulicemi Špitálka, Cejl, Koliště a Radlas v mezinárodní urbanistické soutěži s rekordní účastí 27 návrhů, na jejímž základě byla zpracována územní studie. Souběžně na přelomu let 2019 a 2020 vznikl urbanisticko-architektonický návrh, takzvaný master plán, jehož zpracování se ujalo architektonické studio A8000. Zaměřilo se na plochu budoucí chytré čtvrti v dnešním areálu brněnských tepláren.

Koncept, který počítá se zachováním ikonické chladicí věže i dalších industriálních objektů a jejich transformací pro kulturu

a s výstavbou jednotek pro bydlení i práci pro 500 až 1 000 lidí, je založen na pěti hlavních pilířích: kreativita, spolupráce, propojování, rozvoj a komunita.

Stejný ateliér také vloni zpracoval takzvanou bílou knihu projektu. Dokument kombinuje požadavky města na urbanisticko-architektonické řešení a nároky na chytrou čtvrť z hlediska využití inovativních technologií a přístupů. Bude tak sloužit jako závazný podklad pro vyjednávání s investory a pro zpracování navazujících studií či projektové dokumentace.

Potenciální zájemci mohou říct, jak si lokalitu představují

Letošní rok je ve znamení dvou velmi důležitých kroků. Jelikož prioritou města Brna je zachování budov a industriálního genia loci areálu, tvoří základ zmapování faktického stavu pozemků, infrastruktury a budov v areálu, tedy takzvaná pasportizace, která nastíjí nutné investice do oprav a zabezpečení.

Proces hledání strategického partnera pro samotnou stavbu začal tržními konzultacemi, jež stále pokračují. Potenciální zájemci se spolu s městem snaží nastavit projekt tak, aby byl životaschopný na několik desítek let, udržitelný z hlediska financování a zároveň aby splňoval požadavky na technicky vyspělou a ekologicky šetrnou výstavbu. Z diskusí také vzejdou informace, které se promítnou do finální podoby zadávacích podmínek výběrového řízení.

Během jara byli do projektu zapojeni také studenti v rámci meziuniverzitní soutěže MUNISS. Měli za úkol najít dočasné využití areálu a připravit strategii, jak zapojit území do života města ještě před výstavbou chytré čtvrti. Tři mezioborové týmy složené ze studentů Masarykovy univerzity, Mendelovy univerzity a VUT přinesly množství nápadů pro drobnější i výraznější intervence, instalace ve veřejném prostoru nebo události. Následující měsíce ukážou, do jaké míry se podaří tyto ideje naplnit.

Budování chytré čtvrti Špitálka by mělo začít v závěru roku 2027, dokončení se předpokládá o tři roky později. Výsledkem má být maximálně udržitelná městská čtvrť, šetrná k životnímu prostředí, kde se dá příjemně bydlet, pracovat i trávit volný čas.

Roman Burián | vizualizace: A8000

Další informace najdete na webových stránkách cobude.brno.cz a respitalka.brno.cz.

Nový podjezd i pruhy pomáhají cyklistům jezdit bezpečně

Z mnoha důvodů mění řada lidí volant za řídítka kol a koloběžek. Aby se jim jezdilo lépe, přibyla nedávno cykloopatření na Lidické nebo Křižíkově, končí i práce na cyklopodjezdu na Hladíkově.

Nyní je v Brně přes 35 kilometrů cyklostezek, 17 kilometrů pruhů pro cyklisty a 21,5 kilometru tras s piktogramy. A každý rok se opatření pro bezpečný pohyb na kole rozšiřují. V nedávné době tak vznikl cyklopruh na Lidické. Jezdcům na rušné silnici usnadní pohyb tak, aby neskončili pod koly projíždějících aut ani tramvají. Novinkou je také vyhrazený pruh pro cyklisty v Křižíkově ulici v Králově Poli. Po bezpečnějším řešení zde lidé volali už dřív, jedná se totiž o místo, kde cyklopruh nikoho neomezí a přispěje k bezpečnějšímu předjíždění cyklistů.

O prázdninách vyvrcholily práce na dlouho očekávaném podjezdu na Hladíkově ulici. Cílem města v době uzávěrky tohoto vydání bylo, aby s prvním školním dnem mohla být stavba v tzv. předčasném užívání. Cyklisté by tu tedy mohli jezdit ještě před kolaudací. Původně plánovaný termín dokončení se přesunul z března kvůli nutnosti přeložit plynovod a podmínce, která neumožňuje provádět výkopové práce v zimním období.

V centru Brna se také objevily nové stojany na kola. Aktuálně je míst se stojany více než 40. Do budoucna jsou v plánu například na Štefánikově, Křenové, piktogram vznikne na Pekařské. A lidé stále ještě mohou využívat 30 minut jízdy dvakrát denně zdarma na bikesharingových kolech, stačí mít registraci u jejich provozovatelů. ■

Anna Dudková | foto: Zdeněk Kolařík

*Letošní prvoli-
govou sezonu
odehrají fotbalisté
Zbrojovky v ADAX
Invest areně. Tako-
vý název nyní do-
časně nese stadion
na Srbské. Město
tak vyhovělo přání
nového sponzora
týmu.*

*V říjnu by měly za-
čít rozsáhlé práce
na nové kanalizaci,
přípojkách a rekon-
strukci vodovodu
v Útěchovské ulici.
Zhotovitel má na
jejich dokončení
37 týdnů.*

*Nevyužívaný
pozemek v okolí
Škrétovy, Druž-
stevní a Terezy
Novákové prochází
kultivací a příští
rok už by z něj díky
participativnímu
rozpočtu měl být
lesopark s výmluv-
ným názvem HRáj.*

Veletrh Urbis představí chytrá řešení v dopravě

Od 20. do 22. září se na brněnském výstavišti koná veletrh chytrých řešení pro města a obce, jehož spoluorganizátorem je i město Brno.

Na programu Urbis Smart City Fair jsou témata z oblasti městského plánování dopravy a inovací. Město Brno blíže představí spolupráci s akademickým a podnikatelským sektorem (viz web in.brno.cz), s dopravou se návštěvníci seznámí pomocí infografik, interaktivních animací a videí. K vidění budou i praktické ukázky živých dat z této oblasti. Více se dozvíte na www.bvv.cz. ■

(java)

Soutěž Brno Ph.D. Talent ocení špičkové mladé vědce

I letos podpoří město Brno budoucí vědce díky soutěži Brno Ph.D. Talent. V té doktorandi přírodovědných a technických oborů získají stipendium, které jim umožní naplno se věnovat studiu a výzkumu. Registrovat se mohou do 18. září a během tříkolového výběrového řízení musí prokázat své odborné a další kvality. Příspěvek 330 tisíc korun rozložený do tří let získá 25 excelentních výzkumníků, výsledky budou vyhlášeny v prosinci. Brno Ph.D. Talent je jeden ze způsobů, jak do města nalákat a jak rozvíjet a udržet špičkové vědce. ■

(zob)

Číslo měsíce

15 tisíc

Průměrná cena za měsíční pronájem bytu se pohybuje již pět let kolem částky 15 tisíc korun. Od roku 2015 stoupla o 36 % (na rozdíl od průměrné ceny bytu, která se zvýšila o 153 %).

Řidiči při dobíjení vozidla stojí v zóně E zdarma, musejí se ale registrovat. K tomu slouží online parkovací automat nebo aplikace ParkSimply.

Elektromobily mají u dobíjecích stanic vlastní zónu E

Od srpna se mohou řidiči v Brně setkat s parkovací zónou E, aktuálně na Makovského náměstí, Purkyňově, Oblé, Pod Kaštany nebo Kotlanově. Je u nabíjecích stanic a měla by zajistit, že tato místa obsadí pouze elektromobil či hybrid a zároveň že parkovací stání nezůstane obsazené déle, než je nezbytné. Stát zde mohou pouze řidiči s dlouhodobým oprávněním, které si lze vyřídít v několika variantách podle délky dobíjení. Více čtěte na webu parkovanivbrne.cz.

(and)

O dotace na kulturu je možné žádat do konce září

Devět oblastí kultury pokrývají dotační tituly města Brna. Podat žádost o jejich poskytnutí buď na rok 2023, nebo na dvouleté období 2023–2024 je možné online na webu dotace.brno.cz, kde jsou i potřebné kontakty na pracovníky magistrátního odboru kultury a instrukce. Čas na přípravu a odeslání žádosti je do konce září.

(rob)

V Bystrci se staví školka, ve Slatině rozšiřuje škola

V létě začaly dvě stavební akce z oblasti školství. V Bystrci odstartovala výstavba nové mateřské školy v ulici Nad Dědinou. Městská část tak navýší kapacity školek, které dlouhodobě nestačí. Školka bude stát na prostranství mezi zástavbou a projekt počítá i s venkovními plochami. Stavba vyjde podle odhadů na 77,5 milionu korun. Na ZŠ Přemyslovo náměstí zase začali stavbaři budovat nástavbu. V ní budou čtyři odborné učebny pro výuku jazyků, matematiky a fyziky nebo informačních technologií. Chybět nebudou ani dva kabinet, sociální zařízení a nový výtah. Práce potvrzují devět měsíců.

(and)

Nový územní plán se musí upravit a znovu projednat

Brněnští zastupitelé vrátili v červnu návrh nového Územního plánu města Brna pořizovateli s pokyny k úpravě a novému projednání. Celý tento proces může trvat podle kvalifikovaných odhadů 12–24 měsíců. Po tuto dobu, maximálně však do konce roku 2028, zůstává v platnosti starý územní plán.

Zastupitelé vedli k tomuto pro město klíčovému dokumentu velmi obsáhlou, mnohahodinovou diskusi, do níž se zapojili také starostové městských částí. Zvažovala se různá řešení, například i to, že se nový územní plán schválí v předložené podobě a neprodleně se začnou připravovat jeho změny.

Nakonec se hlasovalo o dvou klíčových usneseních. Zastupitelé nesohlasili se stažením bodu z programu a vrátili předložený návrh Územního plánu města Brna pořizovateli, tedy magistrátnímu odboru územního plánování a rozvoje, s pokyny k úpravě a novému projednání.

Zastupitelstvo požaduje zpřesnění a doplnění regulace zástavby ve stabilizovaných plochách, především ve vnitroblocích, nebo rozčlenění ploch bydlení na ty, které jsou určeny pro individuální bydlení v rodinných domech, a na plochy pro domy bytové. Pokud se týká i pozemků získaných městem bezúplatně od státu – je nutné jejich využití uvést do souladu se stanovenými podmínkami těchto převodů.

Dále pak má být vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území doplněno o posouzení zvýšené intenzity zátěže ve stabilizovaných plochách nebo musí být dostatečně zdůvodněno, proč není toto zvýšení posouzeno. Pořizovatel má také prověřit opodstatněnost a přiměřenost změn stavebních ploch na nestavební a důkladně opakovane posoudit připomínky městských částí z veřejného projednání. Ze zasedání Zastupitelstva města Brna je vždy pořizován audiovizuální záznam, celou diskusi je tedy možné zhlédnout na webových stránkách města www.brno.cz/w/zasedani-zmb-452. Projednávání bodu k návrhu územního plánu začíná v čase 2:15:45.

Roman Burián

Alea iacta est. Bude Brno Evropským hlavním městem kultury?

Brno odevzdalo přihlášku o titul Evropské hlavní město kultury 2028.

Evropským hlavním městem kultury se v roce 2028 stanou dvě města – jedno české a jedno francouzské. Na české straně spolu soupeří Brno, Broumov, České Budějovice a Liberec. Vítěze čeká mimořádná příležitost pro kulturní rozvoj i pro propagaci nejen města, ale i širšího regionu.

„Pokud to vyjde, přinese titulu městu stovky nových pracovních míst, prostor pro mezinárodní síťování nejen na poli kulturních projektů, příležitost pro uplatnění dlouhodobých vizí, nové pohledy a přístupy, prestiž evropského rozměru i zážitky, které se navždy propíšou do našich osudů,“ potvrzuje programová ředitelka Brno EHMK 2028 Marcela Straková.

Nyní odevzdané přihlášky v rámci tzv. předkola posoudí nezávislá komise, jejíž deset členů nominovaly evropské instituce a další dva české ministerstvo kultury. Města, která na základě výběru této komise postoupí do závěrečného kola, koncept detailně rozpracují. Finální rozhodnutí, který český kandidát bude Evropským hlavním městem kultury, by mělo padnout do konce letošního roku.

Zajímá vás celý projekt více? Každý měsíc pořádá tým Brno EHMK 2028 otevřené konzultační hodiny, tzv. Happy Hours, při kterých vám zodpoví všechny otázky. 9. září jej potkáte v Asphalt Cycling Lab, a to mezi 10. a 18. hodinou. Dostupné informace najdete také na webu brno2028.cz nebo na profilech na Facebooku a Instagramu pod názvem Brno 2028.

Radka Loukotová | foto: archiv Maraton hudby

Obyvatelé počtvrté vyhodnotili život v Brně

Jaká je nejlepší zpětná vazba? Přece ta přímo od zdroje. Proto už počtvrté proběhl výzkum, ve kterém Brno hodnotili přímo jeho obyvatelé. Výzkumníci se vzorku Brňanů ptali třeba na to, jak jsou se svým městem spokojeni či jaké jsou jeho přednosti a nedostatky.

Výzkum Charakter města Brna v postojích jeho obyvatel se konal letos na jaře již počtvrté, předtím to bylo v letech 2009, 2013 a 2017. Vzorek se skládal z 1 016 respondentů, kteří zastupovali celou populaci Brna. Kromě kategorií věku a pohlaví se pracovalo i se vzděláním a bydlištěm respondentů podle městských částí. Ve vzorku jsou zastoupeni jak lidé s trvalým bydlištěm v Brně, tak i žijící zde bez trvalého pobytu.

Sympatie svých obyvatel si Brno uchovává stále vysoké, jen málo z nich zvažuje stěhování pryč z města. Brno je vnímáno jako univerzitní město, kde se daří kultuře, a také jako obchodní centrum, v němž se dobře nakupuje. Zhoršení obrazu proti minulým vlnám výzkumu zaznamenala oblast bydlení, cyklo- i automobilové dopravy.

S Brnem jako místem k životu obecně je spokojeno 93 % respondentů. Tato část výzkumu zaměřená na spokojenost zahrnovala i 70 podrobnějších otázek. Z odpovědí vyplynulo, že kritickými body zůstává bydlení a doprava, přidává se oblast veřejného prostoru a životního prostředí. Velkou spokojenost zpovídání lidé vyjádřili ohledně kultury, vzdělávání, gastronomie a nákupních možností.

Součástí dotazníku byla také otevřená otázka na přednosti a nedostatky Brna. Za největší přednosti jsou považovány architektura, památky a obecně bohatý kulturní program. Jako nejzávažnější problémy jsou vnímány doprava, nedostatek parkovacích míst i horší dostupnost bydlení. Podrobnosti najdete na webu data.brno.cz v sekci Sociologické průzkumy a analýzy.

Zdeňka Obalilová | graf: archiv MMB

rok	velmi spokojen/a	spíše spokojen/a	spíše nespokojen/a	velmi nespokojen/a
2022	33,4 %	60,4 %	5,5 %	0,7 %
2017	37,7 %	59,1 %	3,2 %	0,0 %
2013	39,4 %	52,2 %	7,2 %	0,9 %
2009	26,6 %	63,6 %	8,6 %	1,2 %

Zelený internet

Cena od
245 Kč

Bez sekání. Bez starostí.
Na zelenou.

Nordic telecom

nordictelecom.cz
800 80 70 60

IMI

NORGREN

HLEDÁME NOVÉ KOLEGY K CNC STROJŮM OD OBSLUHY AŽ PO PROGRAMÁTORY

Na dobu
neurčitou

Zajímavé
ohodnocení

Rozšiřujeme
CNC obrobnu

Čistá
hala

Více info na **733 148 550**
nebo **www.hybemesvetem.cz**

IMI NORGREN CZ - CTPark Modřice, Evropská 861, 664 42 Brno - Modřice

Wellness Hotel MAS a Svaz tělesně postižených v České republice nabízí

REKONDIČNÍ POBYT PRO SENIORY

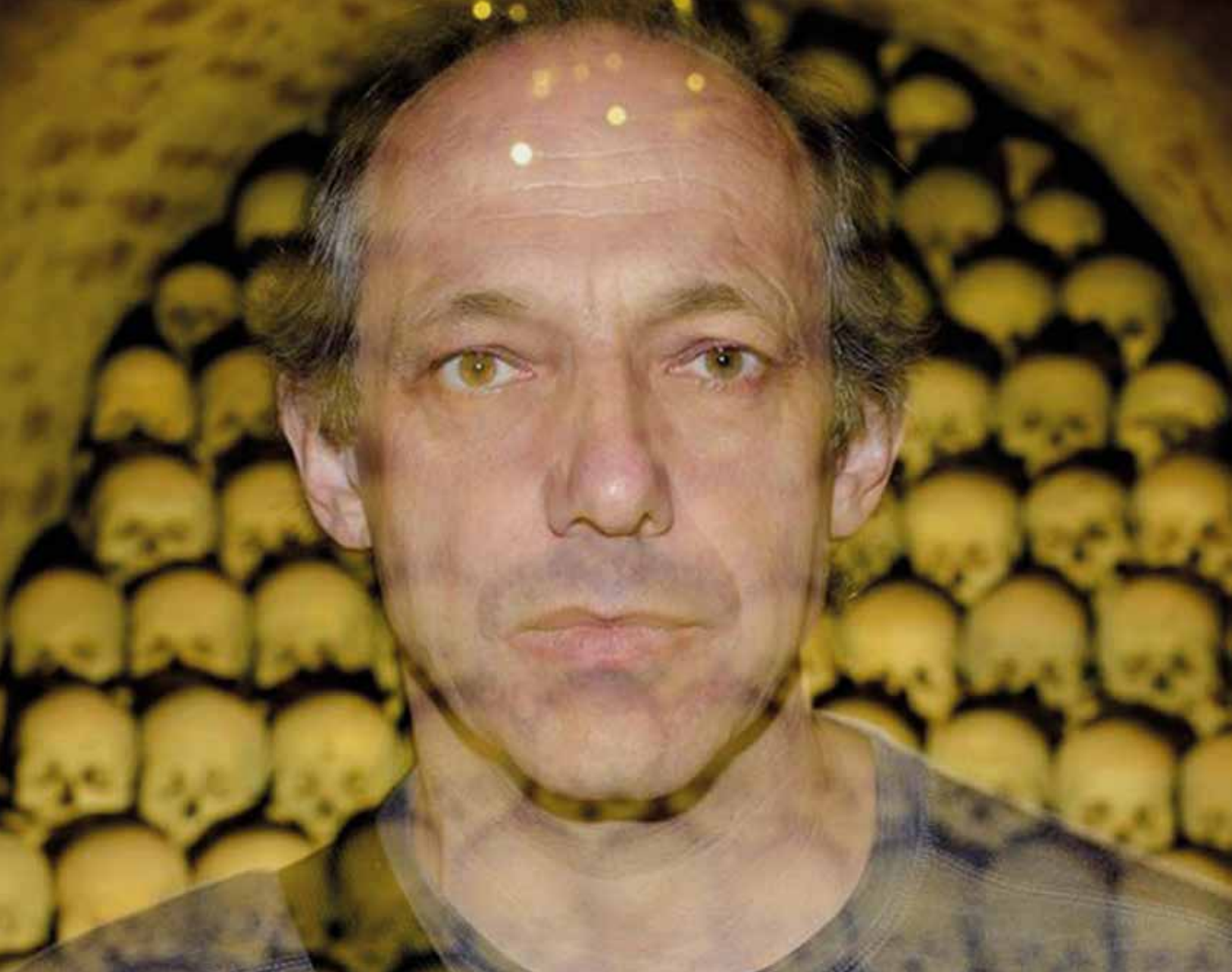
Termín pobytu: 19.–24. září 2022 nebo 24.–29. října 2022
cena 6 550 Kč včetně plné penze, wellness procedur a dopravy z města Brna
(při větším počtu zájemců i z jiných měst).

Podrobnější informace Vám rádi sdělíme na telefonním čísle 381 27 50 10

S Hotelem MAS naše organizace spolupracuje již více než deset let. Proč? Protože se jedná o velmi přátelský hotel s bezbariérovým prostředím, kde pracují zaměstnanci, kteří jsou profesionální a s úsměvem vždy vyjdou vstříc i specifickým potřebám nejen osob se zdravotním postižením, ale i organizátorům pobytů. Velkou výhodou pro naše organizace vždy byla doprava, která je zajišťována hotelem. Naši členové, jejich přátelé i rodinní příslušníci se sem po celá ta léta rádi vrací, protože se zde vždy cítí velmi dobře. Není možné nepochválit hotelový wellness, bazén, společenské i sportovní aktivity, výlety za poznáním i výbornou stravu. Za velmi příjemně strávené dny patří všem pracovníkům hotelu naše velké poděkování.

*Za Svaz tělesně postižených v České republice, z.s.
Karla Zbořilová, předsedkyně organizace*

Pod povrchem Brna je druhé město, vodojemy jsou jeho chrámy

Podzemní chrám, který vám vezme dech. Tak popisuje svůj první dojem z vodojemů na Žlutém kopci znalec brněnského historického podzemí Aleš Svoboda. Ani on ale ještě před pár lety netušil, že se tento poklad pod našima nohama skrývá.

Jak je možné, že se na vodojemy na Žlutém kopci úplně zapomělo? A co způsobilo, že byly znovuobjeveny?

Věděli jsme, že tu podzemní nádrže na vodu jsou, ale nikdo neměl ani ponětí o tom, že je to tak zvláštní industriální stavba. Čas od času sem přijela provést údržbu parta z Brněnských vodáren a kanalizací, které měly vodojemy ve správě, ale ti si na to asi zvykli a ani jim nepřipadalo, že by šlo o něco výjimečného. Pak si ale vodárny objednaly kalendář od fotografa Libora Teplého a součástí zadání bylo vyfotit i „starou vodárnu na Žlutém kopci“. Když Libor ten prostor uviděl, zavolał mi, abych se na něj přišel taky podívat.

A vy jste šel.

Napoprvé jsem to odmítl. Mluvil o nějaké nádrži na vodu z 19. století a já jsem mu vysvětloval, že je to pro mě příliš mladé, že o to zájem nemám. Ale přemluvil mě, a tak hlavně kvůli němu jsem nakonec přijel. Přivedl mě k poklopu v zemi, otevřel ho a řekl: „Slez po žebříku dolů, my ti pak spustíme halogen, ať si tam můžeš posvítit.“ V tom poklopu byl vidět jen rezavý žebřík mizející kdesi ve tmě, ale já jsem celkem zvyklý takto chodit do práce, takže mě to nijak nerozhodilo a začal jsem po něm sestupovat. Už toto bylo zvláštní: lezl jsem totiž níž a níž a pořád jsem nebyl dole, a když jsem se konečně dotkl podlahy, podíval jsem se vzhůru k tomu malému kulatému otvoru a zavolał jsem: „Už jsem dole!“ V tu ránu jsem se vyděsil, protože za mnou se ozvala ohromná ozvěna, ale když jsem se otočil, viděl jsem jen tmou, neměl jsem ponětí, jaký prostor kolem mě je. To už mi ale dolů spouštěli halogen, tak jsem ho uchopil, nahmátl vypínač – a v ten moment jsem ztratil dech. Pro mě to byl obrovský šok, myslel jsem si, že lezu do nějaké betonové krychlové nádrže, ale to, co jsem uviděl, si nevymyslíte. Procházel jsem tím úplně šokovaný, halogenem jsem ani nedosvítit na konec toho neskutečného prostoru.

Jak tam takhle architektonicky působivá stavba vůbec vznikla?

Historie vodojemů na Žlutém kopci sahá do poloviny 19. století. V té době se totiž rušily městské hradby a Brno se stalo otevřeným městem, které přibíralo nové čtvrti a ve kterém se začal mohutně rozvíjet průmysl. Vznikaly nové továrny a manufaktury

a ty potřebovaly nový vodní zdroj. V tu dobu tady fungovaly dva vodovody, kartouzský, který do Brna přiváděl vyčištěnou vodu z jednoho královopolského rybníku, a svratecký. Nicméně tyto dva vodovody už nestačily pokrýt potřeby rozpínajícího se Brna, svratecký navíc technicky dosluhoval, a tak město začalo hledat zhotovitele vodovodu nového. Ze čtyř uchazečů, kteří se dostali do finále výběrového řízení – a mimochodem byli všichni ze zahraničí –, předložil nejlepší nabídku jistý Angličan Thomas Docwry, který kromě zkušeností podložil svůj projekt i dodávkou velmi výkonných anglických parních čerpadel. Zakázku jednoznačně vyhrál a hned se začalo s realizací. Odběrné místo bylo stanoveno opět z řeky Svatky na území tehdejšího Kamenného Mlýna v Pisárkách. Byly tu zřízeny usazovací nádrže, kde se voda vyčistila a následně se těmi výkonnými anglickými čerpadly hnala směrem k Brnu do dvou výškových tlakových pásem: to vyšší bylo ve východním bastionu na Špilberku (v současnosti zpřístupněno jako expozice Chrám kamene – pozn. red.), protože Špilberk je nejvyšší místo, díky čemuž byly pokryty ty nejvyšší body v Brně. Nižší tlakové pásmo bylo vytvořeno na Žlutém kopci a pro potřeby tohoto tzv. pisáreckého vodovodu tam postupně vznikly čtyři obří vodojemné nádrže (často se mluví pouze o třech, dvě nejmladší betonové jsou totiž propojené a vnímané jako jedna – pozn. red.). První byla postavena v roce 1874 podle projektu Thomase Docwryho. Jde o anglický typ vodojemu, je vytvořený kompletně z cihel, pouze podlaha, která má protiklenby, je betonová. Mohutné zdi jsou odlehčeny tzv. tlamovými okny a celá stavba působí velmi monumentálně, bez nadsázky jako chrám. Druhý vodojem byl zřízen v roce 1894 v zadní části zahrady už podle projektu českého inženýra. I když je rovněž cihlový, je typově jiný, ale neméně krásný. Má odlišný nosný systém, působí mnohem odlehčeněji. Skládá se ze soustavy cihelných pilířů, které tvoří arkády, a ty drží valené klenby – a to se opakuje zdá se donekonečna. Další dva vodojemy, tentokrát betonové, byly vybudovány až na počátku 20. století. V roce 1997 byly vodojemy vypuštěny, celý areál osiřel a začal chátrat, hrozilo dokonce, že bude zastavěn, což by pro vodojemy znamenalo zkázu. Na nich se nedá stavět, nad stropem mají jen metr dva-

I vodovody můžou mít barvitou historii

Takzvaný pisárecký vodovod, na nějž byly napojeny vodojemy na Žlutém kopci, vznikl v 19. století a byl v pořadí čtvrtým vodovodem, který napájel Brno. Nejstarším vodovodem byl svratecký, zbudovaný na počátku 15. století a sloužící až do roku 1870. Zhruba sto let po svrateckém Brňaně vystavěli vodovod z Cimply (dnes náměstí Míru). Místní prameny ale byly velmi nevyzpytatelné, a pro zásobování vodou tudíž nespolehlivé. Už o dvacet let později, cca v polovině 16. století, tak vzniká další, z hlediska pitné vody pro Brňany až do 20. století nejdůležitější – kartouzský vodovod. Ten do centra přiváděl vodu z Králova Pole, z rybníku Gaisperk. Na pozici zásadního přiváděče pitné vody vystřídal kartouzský vodovod nový březovský až v předvečer první světové války.

Od roku 1913 bylo město tedy zásobováno vodou ze dvou zdrojů: k dispozici mělo dobrou pitnou vodu z Březové nad Svitavou a co do kvality horší vodu z pisárecké úpravní, která byla uvedena do provozu v roce 1872. „Filtrovaná říční voda byla měkká, mdlá, v létě teplá, v zimě studená a bez osvěžující chuti,“ vysvětluje Milan Kubeš v knize Brno neviděné. Voda se ukázala vhodná pro užitkové a průmyslové účely, a tak došlo ve 20. letech k oddělení vody z obou zdrojů a ke zřízení samostatného užitkového vodovodu o délce asi 55 km (což je podstatně méně než v případě vody pitné). Kromě vodojemů na Žlutém kopci mu sloužil i vodojem na Bílé hoře.

V roce 1974 nahradily dosloužilou pisáreckou úpravnu vody I nové úpravní II a III. To mělo podstatný vliv na kvalitu dodávané vody – rozlišování vody pitné a užitkové díky tomu ztratilo význam. Trvalo ale dalších dvacet let, než hlavní brněnský hygienik vydal na základě dlouhodobých výsledků rozborů vzorků vody souhlas k trvalé dodávce pitné vody i prostřednictvím vodovodního systému vody užitkové. Oba systémy tak byly propojeny, nevyužitelné části užitkového vodovodu byly rušeny, vodojemy na Žlutém kopci vyraženy z provozu.

Naštěstí ale ministerstvo kultury na náš podnět celý areál zpmátnilo a to byl první krok k tomu, aby se tento technický unikát začal otevírat veřejnosti.

Čeká nás takových překvapení ukrytých pod zemí víc?

Ano, vím o místech, která veřejnosti ještě nejsou přístupná a budou ohromovat další generace. O spoustě těch objektů by ale nebylo taktické v této fázi mluvit, zpřístupnění těchto prostor má jistá úskalí a zveřejnění by mohlo celý proces spíše zkomplikovat. Nicméně můžu prozradit, že jsme třeba přímo uprostřed města, na Římském náměstí, našli jeden obrovský barokní sklep, do kterého se dá vstoupit pouze poklopem a který zatím čeká na své využití. Nebo takzvané jezero pod Petrovem, sklepení pod katedrálou, které se plní vodou. Těch věcí je opravdu hodně. V parku u Rooseveltovy ulice jsme objevili Běhounské předbrání. Je to druhá brána, která je z jedné třetiny dochovaná, ale je schovaná pod travnatou plochou parku. A to by se rozhodně mělo zpřístupnit, je na to zpracován projekt, aby se tou branou opět dalo procházet. Stále máme v úmyslu udělat z ní pomník třicetileté válce, který tady chybí. A to vůbec nemluví o krytech, Denis – rovněž pod Petrovem – byl už připraven k otevření, ale vlivem války na Ukrajině se vše pozdrželo.

Může i vás ještě podzemí něčím překvapit? Čekají tam i na vás nějaká neprozkoumaná, slibná místa?

Samozřejmě, v nedávné době jsme takový objev učinili na Moravském náměstí. Před jeho rekonstrukcí jsme zkoumali suterén někdejšího Německého domu a objevili jsme při tom druhý suterén, o kterém se nevědělo, nebyl dokonce ani v projektové dokumentaci. Takže nové věci se opravdu mohou objevovat. Brno se neustále mění, stavby zanikají a vznikají nové, ale podzemí se ničí velmi těžko. Vždycky zůstane, ať už zachovalé, nebo rozbité, ale úplně odstranit jej prostě nejde. Tyto stopy minulosti pak nacházíme, a ano, mám vytipovaná místa, kde by se zajímavé podzemní prostory ještě mohly najít. Bohužel se někdy objeví i samy a to je pak velký problém.

Myslíte, když se něco propadne?

Ano, když se lokalita dlouhodobě zanedbá, podzemí se pak nakonec přihlásí.

Jak jste se vůbec vy dostal z povrchu zemského do podzemí brněnského?

Náhodou. Po vojně jsem nastoupil do projektční organizace, jejímž úkolem byla oprava a rekonstrukce památkových objektů. Přišli jsme tam takto tři noví hoši, s ambicemi, že budeme architekti, že budeme stavět. A oni nám řekli, že pan architekt Hanák, můj předchůdce, který měl na starosti

průzkumy podzemí, potřebuje k ruce mladého inženýra a že mu musíme pomáhat v hledání a posuzování těchto podzemních prostor. A že když vidí, že nikdo z nás se do toho nehrne, tak se budeme střídat – a ty začneš jako první, ukázali na mě. Začal jsem mu tedy pomáhat a už mi to zůstalo. Trvalo ale roky, než jsem si uvědomil, jak je fenomén brněnského podzemí pro lidi přitažlivý, že je to skrytá historie, která vypovídá o zaniklých brněnských časech. Mně to tak zpočátku nepřipadalo, bral jsem to jako běžnou práci, ale pak jsem objevené prostory začal dokumentovat, přednášel o nich, a když jsem napsal první knihu, spustila se kalamita, protože všichni zjistili, že pod Brnem je vlastně druhé město. Knihy už jsou dnes tři a možná vznikne i čtvrtá, protože podzemí není z povrchu vidět, a tak se musí prezentovat. Podařilo se nám některé objevy zpřístupnit, ať už Mincmistrovský sklep, Labyrint pod Zelným trhem nebo Kostnici u sv. Jakuba, a doufám, že tím to nekončí, protože všechna tato tři místa se velmi aktivně podílejí na místním turistickém ruchu a vlastně zvýšila historický potenciál Brna.

Radka Loukotová | foto na straně 10: archiv Aleše Svobody, na straně 12: Zdeněk Kolařík

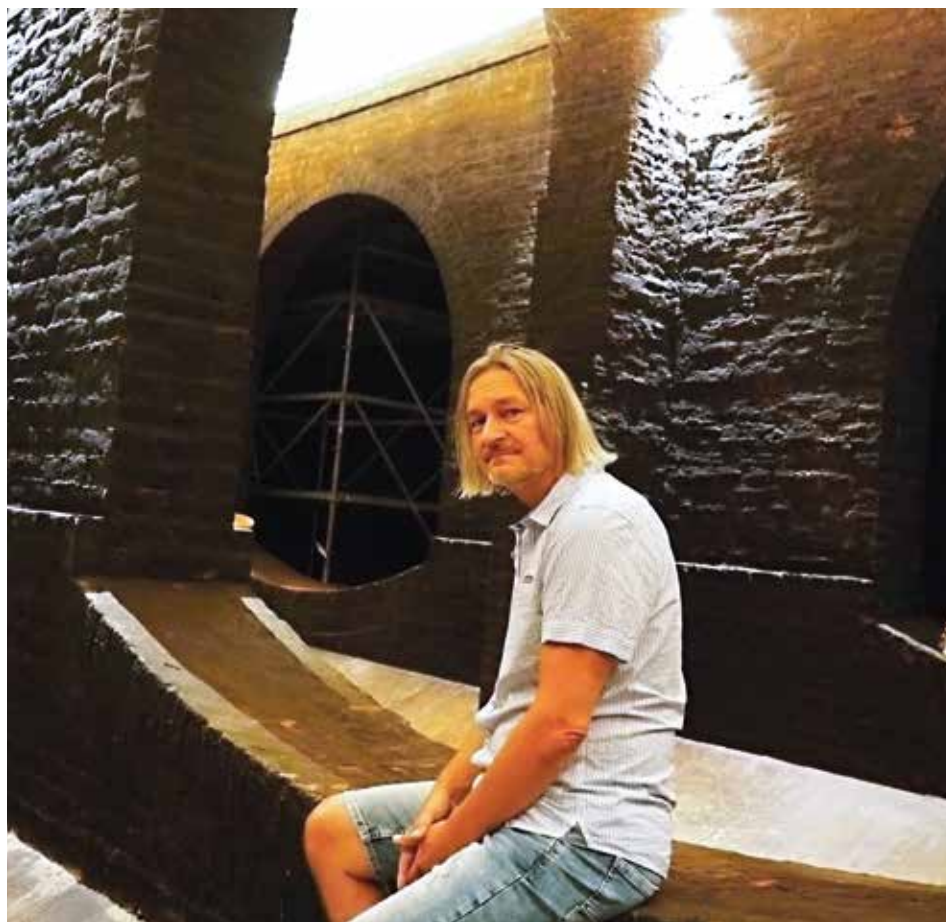
Otevření vodojemů na Žlutém kopci je v plánu v říjnu. TIC Brno zde bude pořádat komentované prohlídky obou cihlových vodojemů, jako nadstavbu chce nabídnout i jednorázové kulturní akce. Veškeré informace najdou zájemci s dostatečným předstihem na webu podzemibrno.cz.

Vodojemy okouzlují člověka tak, jak jsou. Nebyl důvod je měnit

Zpřístupnit vodojemy na Žlutém kopci veřejnosti. Tak znělo zadání projektantům ze strany města. „Byla to velmi zajímavá práce, ke které se těžko hledají paralely. Trochu mi to připomnělo dobu, kdy jsem projektoval opravy historických výtahů na Pražském hradě nebo když jsem navrhoval výtah z mostu Legií do parku na Střeleckém ostrově. I to byly projekty, kde člověk zkoumal, co si přesně může dovolit a jak aplikovat standardní normy na nestandardní situace,“ popisuje architekt David Prudík.

Úpravy celého areálu jsou rozděleny do dvou etap. První bude završená v říjnu, až se lidé podívají do prvních dvou rekonstruovaných vodojemů. Co vše tu bylo potřeba udělat, aby sem návštěvníci mohli vstoupit?

Nejdůležitější bylo vyřešit požární bezpečnost. Do vodojemů se původně vstupovalo jen poklopem ve stropě o velikosti 60 na 60 cm, případně 45 na 45 – a to byl jediný přístup. Museli jsme tedy navrhnout vždy hlavní vstup a k tomu nějaké únikové východy, aby se sem dalo bezpečně chodit i ve větším počtu lidí. Kromě toho jsme se postarali o elektrické rozvody, v každém rohu je skrytá zásuvka umožňující další světelnou či zvukovou práci s prostorem. Ošetřili jsme i stavební konstrukce, ale v podstatě stačilo

je „vyčistit“ a nasvítit. Chtěli jsme prostory zachovat co nejvíc tak, jak byly.

Zbytek areálu pokryje druhá etapa...

Ano, jejím výsledkem bude dokončení celého areálu, tedy zpřístupnění zbývajících betonového vodojemu, vytvoření návštěvnického zázemí a parkové úpravy na povrchu. Opravíme také zachovalý armaturní domek, odkud se ovládaly armatury ve vodojemu 1 (starší cihlový – pozn. red.), a šoupátkový domek u vodojemu 2 (mladší cihlový – pozn. red.), kde jsou dochovaná „šoupátka“, takové řekněme volantové hřídele, které dole otevíraly a zavíraly armatury. I do těchto drobných staveb, které dokumentují vývoj vodárenství, budou moci lidé po dokončení projektu ode dveří nahlédnout.

Vy jste nad rámec zadání přinesl do projektu prvek bezbariérovosti.

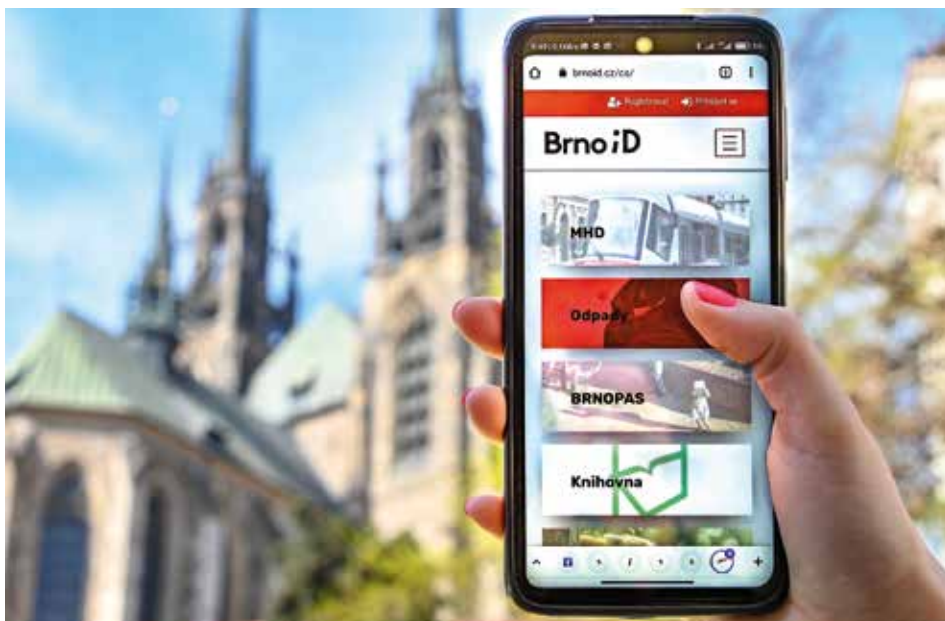
To mi připadalo v 21. století důležité a naštěstí se podařilo najít cestu, kterou posvětili i památkáři. Povolili nám rozebrat domek hlídače, který byl společně s prvním vodojemem postavený už v roce 1874, ale dnes je v dezolátním stavu. Místo následně

podsklepíme do sedmimetrové hloubky a vytvoříme podzemní chodby do vodojemu 1 a 3 (betonový – pozn. red.). A nad tím domek zase postavíme, respektive jeho repliku, ale použijeme původní okna nebo původní krov. Máme historickou fotografii z konce 19. století, takže víme, jak domek vypadal předtím, než byl v první polovině 20. století upraven. Pokusíme se ho tedy vrátit do této historické podoby.

Jak se změní to, co je viditelné nad zemí, tedy park nad vodojemy?

Pro nás bylo důležité zachovat celý ten areál zhruba tak, jak dnes je. V ideálním případě tedy, až odsud odejdou stavební firmy, bude nahoře stále stát domek hlídače a až na pár stromů nebo laviček se vlastně na pozemku nic nezmění. Vodojemy budou stejně skryté jako doteď. To byl náš koncept: nedělat z toho něco jiného. Kromě toho jsme brali v potaz i to, že se park nachází v těsném sousedství Masarykova onkologického ústavu. Proto tu nevytváříme zábavní park, vědomě tu nemáme dětské hřiště, celý areál vnímáme spíše jako klidovou, relaxační zónu. ■

Radka Loukotová | foto: Zdeňka Obalilová

Kam kráčíš, Brno? Za digitální správou a spoluprací s občany

Kam kráčíš, Brno?

Pod tímto sloganem město každoročně přináší informace o strategii #brno2050. Letos je připraveno online představení akčního plánu a konkrétních projektů na brno2050.cz/kamkracis2022. Novinky o těchto projektech najdete i na Facebooku Chytré Brno.

Co největší komfort pro občany, ale také jejich zapojení do rozhodovacích procesů. Maximální digitalizace služeb, lepší sdílení dat a informací nebo spolupráce s veřejností, brněnskými institucemi i okolními obcemi. Tak má vypadat správa města Brna podle akčního plánu Projekty 2021+.

Město má strategii #brno2050, která ukazuje, jak by mělo Brno v příštích letech vypadat. Naplňování jednotlivých cílů se však neobejde bez konkrétních kroků, proto je její součástí právě akční plán, který letos v dubnu schválili brněnští zastupitelé. Pro lepší přehlednost jsou projekty v něm uvedené rozděleny do pěti tematických oblastí: správa, prostředí, prosperita, služby a zdroje. Každou z nich postupně v Brněnském metropolitánu představíme prostřednictvím nejzajímavějších příkladů, další je možné dohledat na webu brno2050.cz. Začínáme prvně jmenovanou správou.

Data a služby online

Už od roku 2018 mohou Brňané využívat městský datový portál data.brno.cz. Na něm lze bezplatně dohledat data, která uživatele zrovna zajímají nebo která lze použít pro výzkum. Soubor statistik Brno v číslech například obsahuje zajímavé údaje o městě za vybraný rok. Nabídka otevřených dat se postupně rozšiřuje.

Městský e-shop Brno iD veřejnost využívá třeba pro nákup jízdenek na MHD nebo úhradu poplatku za odpad, místo hledání parkování a čekání u přepážek tak lidé řeší nutné věci pohodlně přes internet. Nabídka služeb se dál rozrůstá a Brno iD se má stát jednotným kontaktním digitálním místem, kde si občané vyřídí většinu potřebných městských agend od těch ryze úředních po nákup vstupenek třeba do divadla. Dáme na vás je platformou, která zastřešuje participativní projekty města Brna. Lidé, kteří zde žijí, pracují či studují, se mohou zapojit do správy a řízení města. Nejprve začal v roce 2017 fungovat participativní rozpočet, ke kterému letos na jaře přibyl modul občanské návrhy. Své náměty na zlepšení kvality života ve městě, jako např. vytvoření nové linky MHD, změna vyhlášky, úprava veřejného prostranství a jiné, mohou obyvatelé podávat prostřednictvím webu navrhy.damenavas.cz. Dalším připravovaným modulem jsou městské ankety.

Spolupráce ve městě i mimo ně

Nyní se zaměříme na nápady dalších brněnských institucí. Zlepšení správy se věnuje projekt autentizace pro přístup k městským službám a datům. Dobu přihlašovacích jmen a hesel pomalu nahrazuje éra digitální identity. Výzkumníci z Masarykovy univerzity pracují na autentizační bráně, která lidem přes jejich e-identity zpřístupní jinak neveřejné městské služby či data. Spolu s Technologickou agenturou ČR a městem pak Masarykova univerzita zkoumá motivaci obcí v Brněnské metropolitní oblasti ke spolupráci. Toto přirozené území sídel okolo Brna dosud nemá oporu v právním řádu. Jeho změnou by obce mohly snadněji spolupracovat na různých společných řešeních, například v oblasti ochrany životního prostředí či integrovaného systému dopravy.

Roman Burián | foto: Marie Schmerková

Otevřená zahrada hostí voňavý a chutný festival

Zajímáte se o aromaterapii a bylinky? Pak můžete zavítat na takto zaměřený festival do Otevřené zahrady na Údolní. Koná se 18. září od 10 do 18 hodin a nabídne 25 workshopů a přednášek, aromajarmark, poradny i dílničky pro děti. Nebude chybět bylinkové občerstvení.

▪

(zug)

Své „babylonství“ oslaví Brno už popatnácté

Dobrá kuchyně, rozmanité hudební zážitky a hlavně pestrobarevný folklorní průvod – tak se v Brně a Jihomoravském kraji slaví už roky svátek národnostních menšin. Letošní Babylonfest startuje 9. září v sále Konzervatoře Brno koncertem Podoby hudby, který nabízí národnostní mix jak z hlediska interpretů, tak autorů hudby. V kavárně Spolek se 14. září odehraje speciální pub kvíz zaměřený na fakta o menšinách i zemích, ze kterých pocházejí. Vrcholem je tradiční sobotní (17. září) „duhová řeka“ neboli průvod menšin, po němž následuje program v Lužánkách představující bulharský, řecký, slovenský, romský, ruský, polský, německý, maďarský i vietnamský folklor a tradice. Návštěvníci zároveň ochutnají speciality řady světových kuchyní. Den zakončí kapela Gipsy.cz. Více na babylonfest.cz.

▪

(ral) | foto: Robert Vystrčil

Nejlepší blogeri, influenceri a youtuberi se sjedou do Brna

Jihomoravská metropole 17. a 18. září hostí mezinárodní konferenci Traverse 22.

Konference pro špičky na blogy, Instagram, Twitter, Facebook, ale i pro přední youtubery a influencery se ve střední Evropě uskuteční poprvé. Letošní 9. ročník vzdělávací akce se koná v hotelu Passage na Lidické a nabídne desítky seminářů a prezentací zabývajících se online marketingem, úpravou fotografií a videí pro sociální sítě či tvorbou úspěšných cestovatelských reportáží. Účastníci si také prohlédnou vilu Tugendhat a zažijí vaření s vítězem soutěže Europe Class Chef nebo tzv. pub crawl.

▪

(java)

Vedle hlavního nádraží vznikne nová městská čtvrť

Na místě obchodního centra na Dornychu – bývalého Tesca – vznikne nový veřejný prostor o ploše 25 tisíc m² lemovaný několika menšími budovami. Spodní podlaží budou vyhrazena pro obchody, služby a restaurace, vyšší patra pak nabídnou nájemní bydlení a kanceláře. Výstavba by měla začít v první polovině příštího roku, kdy je v plánu demolice staré budovy. Dokončení projektu se předpokládá za čtyři roky. Po celou dobu výstavby bude zachován průchod od vlakového nádraží na jih, včetně nynější lávky.

▪

(java) | vizualizace: Crestyl

Na Kociánce vyrůstá dětský hospic Dům pro Julii

Stavba Domu pro Julii začala v létě a nyní na pozemku přiléhajícím k domovu pro seniory na Kociánce již řádí stavební technika. Už v roce 2024 by zde měly najít zázemí děti s nevléčitelným onemocněním a jejich rodiny. Těm zde bude poskytována zdravotní, sociální, terapeutická, psychoterapeutická a duchovní pomoc. Dětská paliativní péče se zaměřuje na podporu během celého života pacienta, proto jsou klíčová odlehčovací lůžka. Dítě tak změní prostředí při zachování kvalitní péče a rodiče dostanou příležitost pro nabrání sil. V hospicu bude 10 pokojů pro klienty, z nichž osm bude určeno právě pro pobytovou odlehčovací službu.

▪

(zob)

Vila Tugendhat je svým architektonickým uspořádáním, naplněným imaginací, ale také silou rozumu a vírou v budoucnost, předurčena k tomu, aby byla dějištěm státnických činů, jako byl ten z léta 1992. Před 30 lety se tady dvakrát – 8. června a 26. srpna – sešel český premiér Klaus se slovenským protějškem Mečiarem a dohodli a poté podepsali rozdělení federace.

(mak) | foto: Jef Kratochvíl

Brňané se nejvíc obávají vandalismu a dopravních nehod

Word-cloud ukazuje zastoupení jednotlivých výrazů v odpovědích na otázku, kde se lidé cítí ohroženi kriminalitou.

Cítí se obyvatelé Brna bezpečně? A pokud ne, z čeho konkrétně a na kterých místech mají obavy? I na to se zaměřil výzkum Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Zapojilo se do něj 760 respondentů. Nyní známe výsledky.

Výzkumu se v roce 2022 zúčastnili plnoletí lidé žijící v Brně. Dotazování přineslo zajímavé výsledky, které může vedení města do budoucna využít při plánování konkrétních kroků ke zvýšení bezpečnosti.

Ukázalo se například, že lidé v Brně mají s kriminalitou značné zkušenosti; 42 % respondentů uvedlo, že se oni sami nebo jejich blízcí stali svědky trestného činu nebo pokusu o něj. Nižší podíl těchto svědků je mezi seniory. Z odpovědí také vyplynulo, že pocit rizika ovlivňuje každodenní chování zpovídáných. V porovnání s jinými městy nebo Brnem v minulých letech ale výzkumníci nezaznamenali odlišnosti. Zajímavé je, že ačkoli téměř tři čtvrtiny respondentů uvádí, že neví, jak jsou využívány informace z kamerových systémů, 70 % z nich se cítí bezpečněji, pokud je prostor monitorovaný. Nejvíce se Brňané cítí ohroženi vandalismem a dopravními nehodami. Obávají se také ohrožení dětí nabídkou návykových látek. Obecně ale respondenti hodnotili Brno jako místo k životu pozitivně. Oceňují dostupnost zdravotní péče, naopak nespokojení jsou s čistotou veřejných prostranství. Jako rizikové pak označili zejména vyloučené lokality a oblast hlavního nádraží, ohrožení kriminalitou se ale cítili také v centru města nebo v parcích. Podrobné výsledky průzkumu jsou k dispozici na webových stránkách soc.fss.muni.cz/bezpecnost.

Anna Dudková | graf: FSS MU

Od 2. do 20. listopadu hostí jihomoravská metropole mezinárodní operní a hudební festival Janáček Brno. Vstupenky už jsou v prodeji.

Do 18. září potrvá výstava Zlaté řemeslo v Technickém muzeu v Brně. Ukazuje uměleckořemeslné techniky zlatnictví a příbuzných kovozpracujících oborů od minulosti do současnosti.

Novou sezonu zahájí Divadlo Polárka festivalem Polárkový dort, který se uskuteční 16.–18. září v jeho sídle na Tučkově a v Björnsonově sadu. Program zahrnuje představení, koncerty i divadelní dílny.

Ke Svratce vede nové schodiště. Díky občanské iniciativě

Pohodlně sejít až k řece a třeba jen pohládit Svratku po „rozpuštěných vlasech“ je od srpna možné v Komíně.

Nejen Komínští, kteří se teď lépe dostanou k vodě při tradičních místních akcích, jako jsou Martinské putování nebo Světélka, ale i ostatní milovníci přírody se mohou radovat z nového schodiště navazujícího na zpevněnou část pravého břehu Svratky. Snadnější přístup k řece poblíž Komínské lávky vznikl díky participativnímu rozpočtu Dáme na vás.

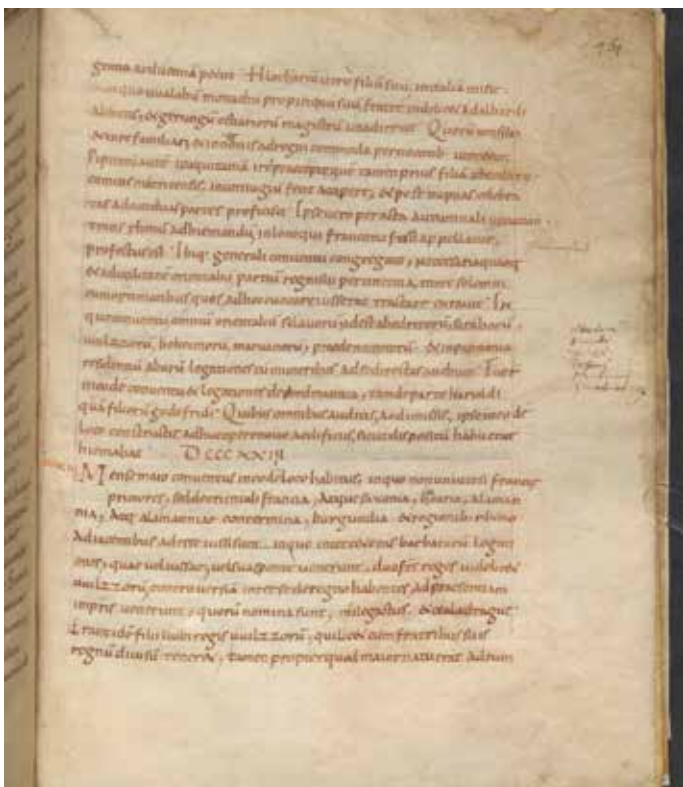
(mak)

Na Kraví hoře se otevře nový wellness

Podle předpokladu od 17. října by Brňané mohli zavítat do nového wellness centra. V přízemí bývalé provozní budovy koupaliště na Kraví hoře je připravena recepce s občerstvením, salonek s krbem, odpočívárny, vířivka a Kneippův chodník. Dále mohou návštěvníci relaxovat v saunovém světě. Ke čtyřem saunám patří parní lázeň a ochlazení bazén. Na střešní terase s výhledem na Brno je dále malá vířivka, dva ochlazení bazény, dvě panoramatické sauny a sprcha. Pobyt příjemná luční zahrada, která zároveň zadržuje srážkovou vodu. Vstupné bude zveřejněno na webu www.kravihora-brno.cz.

(rob)

Zoo Brno k oslavě Mezinárodního dne pand červených připravilo na 17. září od 9 do 13 hodin pět stanovišť, kde se lidé dozví leccos o jejich životě a možnostech ochrany. Od 13 do 17 hodin na akci naváže Mezinárodní noc pro netopýry.

Mezi franskými velmoži a vyslanci východních Slovanů, kteří se na podzim roku 822 přišli na sněm do Frankfurtu poklonit králi Ludvíkovi, zmiňuje kronika i Moravany.

Před 1 200 lety byli Moravané zapsáni do dějin

Koncertem na brněnském výstavišti pro 1 200 posluchačů vyvrcholí 23. září oslavy jednoho z milníků moravské historie – 1 200 let od nejstarší zmínky o Moravanech v latinsky psané kronice Letopisy království Franků. Filharmonie Brno pro tuto příležitost stylově zvolila skladby Leoše Janáčka, jehož moravská duše se výrazně otiskla i do jeho díla. Připravena je také tematická světelná projekce na budovu Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Více na stránkách www.jmk.cz.

(mak) | repro: archiv JMK

Konec záchodového dilematu v Tyršově sadu. Nově je tu WC

Tyršův sad je oblíbený menší park mezi Botanickou a Kounicovou ulicí. Je tu dětské hřiště, květinový záhon pro nevidomé a hlavně klid. K úplné spokojenosti ale chyběla možnost někam si odskočit, aby mohl člověk v zeleni strávit delší dobu. To se nyní změnilo, na konci srpna tu mělo být otevřeno veřejné WC.

(zug)

Do zoo se po letech vrátili pštrosi, přibyli i hadi

V polovině července se na Mniší hoře otevřely nové ubikace pro pštrosy, díky čemuž se Zoo Brno po sedmi letech může vrátit k chovu afrických nelétavých ptáků. Samec a dvě samice pštrosa dvoupřstého našli zázemí ve třech ubikacích s dvěma výběhy v expozici Safari. Na konci července pak byla v esíčku za hlavním vstupem otevřena expozice zmijí obecných a užovek hladkých, která představuje některé biotopy, kde je možné tyto druhy ve volné přírodě najít. Pro zmije je typické vlhčí prostředí se stinnými místy, zatímco užovky vyhledávají suché stráně, louky nebo řídké lesy.

(java)

Volby do zastupitelstev obcí a do Senátu se blíží

V Brně se po čtyřech letech obmění zastupitelstva města a městských částí. Zároveň Brňané zvolí do Senátu dva zástupce, a to za volební obvody č. 55 a 58. Termín voleb je 23. a 24. září, případné druhé kolo senátních voleb bude o týden později.

Voleb do zastupitelstev obcí se může zúčastnit občan České republiky, který nejpozději 24. září 2022 dovrší 18 let a má v Brně trvalý pobyt, a také občan jiného členského státu Evropské unie, který nejpozději 24. září 2022 dovrší 18 let a má v Brně trvalý nebo registrovaný přechodný pobyt. Tito lidé však musí nejpozději do 21. září do 16 hodin požádat o zápis do dodatku stálého seznamu voličů, a to na úřadu místní městské části. Voličem do Senátu je občan ČR. Svou totožnost a státní občanství lidé před hlasováním prokazují předložením občanského průkazu nebo pasu. Cizinci předkládají průkaz o povolení k trvalému pobytu, potvrzení o přechodném pobytu nebo osvědčení o registraci.

Volby začínají v pátek 24. září ve 14 hodin. V tento den je možno hlasovat do 22 hodin. V sobotu 25. září jsou volební místnosti otevřeny od 8 do 14 hodin. Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není dovoleno.

Po prokázání totožnosti volič obdrží od volební komise prázdnou úřední obálku opatřenou úředním razítkem – pro zastupitelské volby je barvy šedé, pro senátní barvy žluté. Do těchto obálek voliči vkládají hlasovací lístky. Způsob, jak správně označit hlasovací lístek, najdete na stránkách ministerstva vnitra.

Voličský průkaz si lze vyřídit pouze pro senátní volby, použít jej ale můžete jen ve svém volebním obvodu (v Brně č. 55 a 58). Požádat o něj lze u obecního úřadu v místě trvalého bydliště nebo u zastupitelského úřadu v zahraničí, u něhož se občan nechal zapsat do zvláštního seznamu voličů.

Veškeré detaily jsou uvedeny na stránkách ministerstva vnitra a na webu brno.cz.

Filip Poňuchálek

V bytových domech na Vojtově 7 a 9 funguje pobočka Knihovny Jiřího Mahena se studovnou, přednáškovým sálem, veřejným internetem a dětským hracím koutkem. Sídí tam také volnočasové centrum a pečovatelská služba, která nabízí i denní stacionář pro seniory.

Být, bydlet, obyvatel, byt, příbytek aneb O obecním bydlení v Brně

Co člověk potřebuje k životu? Kromě fyziologických nezbytností jako jídlo, voda nebo vzduch jsou to abstraktnější (ale neméně důležité) hodnoty – bezpečí, láska, uznání nebo seberealizace. Mezi základní potřeby odborníci řadí také obydlí schopné ochránit člověka před vnějšími vlivy. Získat dnes důstojné obydlí v naší zemi, potažmo v Brně není zrovna lehký (a levný) úkol. Bydlení řeší mladí lidé, kteří se chtějí osamostatnit, rodiny s dětmi i senioři, již se bojí otevřít obálku s novou výší záloh za energie. Co se v bytové oblasti událo v posledních letech a co se chystá?

Jak už bylo řečeno, bydlení je lidskou potřebou, ale také podmínkou existence a rozvoje každého města či vesnice. Primárním úkolem Brna je tedy zajistit svým obyvatelům příznivé podmínky pro bydlení. Veřejná správa se musí zabývat také bytovými problémy různě znevýhodněných nebo ohrožených skupin obyvatel, kteří mají například nízké příjmy, jsou nezaměstnaní, v krizi či zdravotně postižení.

Obecní nájemní byty: když se potkávají generace

V letech 2020–2021 zkolaudovalo Brno více než 250 obecních bytů, většinou se jedná o zvýhodněné nájemní bydlení pro mladé rodiny, seniory, samoživitele, handicapované a sociálně slabé. Šlo o nové či rekonstruované bytové domy na Dukelské, Mostecké, Valchařské, Podnásepní, Cejlu, Křenové, Plynárenské a Vlhké.

Na další dva projekty z této kategorie se podíváme blíže. Je to nový dvojdom na Vojtově a polyfunkční stavba v ulici Pod Nemocnicí.

Na Vojtově byly v závěru roku 2020 dokončeny dva bloky, každý tvořený čtyřmi domy s vnitřním atriem. Mezi bloky je parkoviště a park s lavičkami a vzrostlými stromy, ale i fitparkem a hřištěm pro míčové sporty. Potkávají se tu nájemníci všech generací, protože z celkových 116 bytů je 30 startovacích (tedy pro mladé rodiny) a 68 pro seniory. Zázemí tady má pečovatelská služba, pobočku tu zřídila knihovna Jiřího Mahena a lidé se mohou setkávat také ve volnočasovém centru, kde si celá rodina od nejmenších po nejstarší zacvičí, zazpívá nebo si přijde třeba malovat. Starší

lidé si na Vojtově nepřipadají osaměle a děti mají dost prostoru k bezpečným hrám.

Na soužití více generací staví i druhý projekt – třípodlažní polyfunkční dům Pod Nemocnicí, dokončený také v roce 2020. Tamní mateřská škola dostala nástavbu a byla rozšířena o nový blok. V přízemí tedy pobývají malé děti, v dalších patrech vzniklo 16 bytů pro seniory. Zahrada je rozdělena na část s herními prvky pro školku a na odpočinkovou část s altánem pro obyvatele domu s pečovatelskou službou. Jak spojení funguje? Nejstarší, 85letá obyvatelka domu (redakce jméno zná) je s přítomností dětí spokojená: „Jsem taková školková babička, chodím jim po obědě vyprávět pohádky, sbírám s nimi kamínky, mávám na sebe. Můžu být pro děti přínosem,“ říká stará paní. V místě jí ale chybí obchod s potravinami nebo lékárna. „Kdyby tady byla třeba večerka nebo aspoň bufet, kam bych si mohla občas zajít pro jídlo. Mám špatné nohy a všechno je tu daleko,“ posteskla si.

Až dosud jsme se zabývali hotovými domy, další stovky obecních bytů jsou ale ve výstavbě nebo v projektové přípravě. Jedná se o lokality Bedřichovická, Vranovská, Křenová, Bratislavská, V Aleji, Vejrostova a další.

Sdílené bydlení seniorů

Od roku 2018 má Brno definovanou strategii bydlení, která chce rozvíjet všechny typy a formy bydlení pro různé cílové skupiny obyvatel.

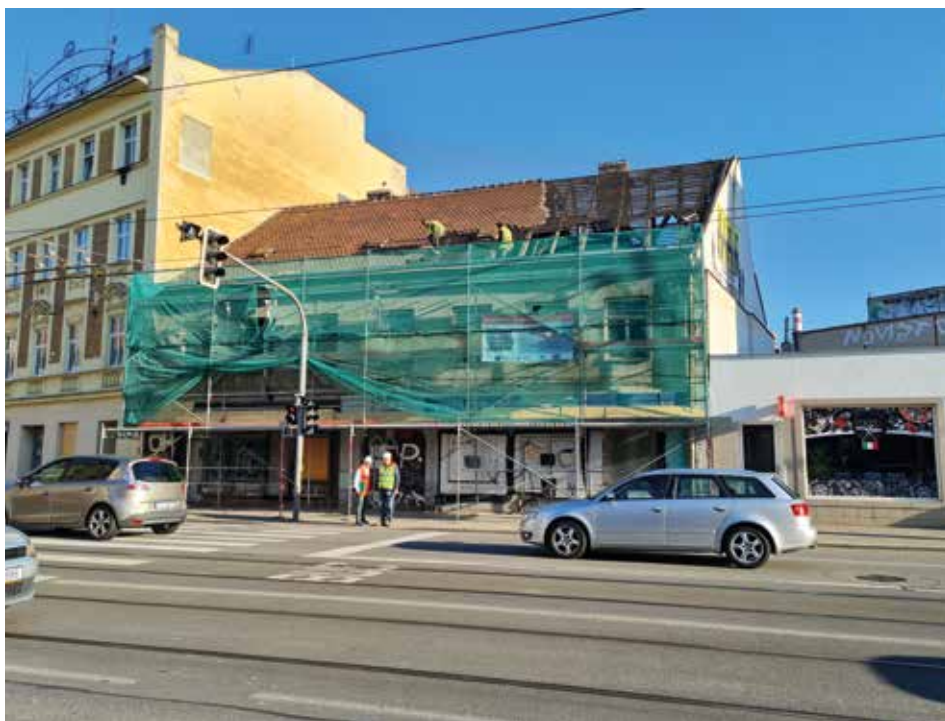
Podle zpracovatelů dokumentu se v posledních letech začínají objevovat nové potřeby v této oblasti (sociální a dostupné bydlení)

i nové trendy (udržitelnost), na které je nutné brát zřetel.

Co se týče dostupného bydlení, Brno spustilo nebo připravuje menší i větší projekty. Mezi menší patří sdílené bydlení seniorů, které odstartovalo v roce 2016. Tehdy se podařilo kanceláře v domě v Zámečnické ulici v centru města přeměnit na 9 pokojů se společnými prostory a sociálním zařízením. V následujících letech ve stejném domě přibyly další bytové jednotky, celkem je zde k dispozici 24 pokojů. Loni nechalo město pro sdílené bydlení seniorů zrekonstruovat ještě třípokojový byt na Moravském náměstí. Výhodou jsou nižší životní náklady, soukromí, ale i možnost společného stolování, sledování televize nebo povídání si.

Družstevníci, hlaste se. Do 15. září

Větší projekty reprezentuje například myšlenka družstevního bydlení. Jak funguje? Brno spolu se dvěma městskými společnostmi založí družstvo. To si následně vezme úvěr u banky, vybere zhotovitele a nechá postavit bytové domy. Po kolaudaci budov budou do družstva vstupovat členové – fyzické osoby, které do něj vloží členský vklad podle požadavků úvěrující banky v předpokládané výši 10–15 % nákladové ceny bytu. Družstevníci poté budou byt užívat a platit družstvu nájemné, ze kterého se bude splácet úvěr bance, a to podle předpokladu minimálně 30 let. Na rozdíl od developerské výstavby družstvo byty poskytne za nákladové ceny, neboť nengeneruje zisk. Družstevníci si navíc nebudou muset brát úvěr na sebe, ten získá za výhodnějších podmínek družstvo. →

V řadovém zděném domě z konce 19. století na Křenové 47 po rekonstrukci vznikne 12 nových bytů. Hotovo by mělo být na jaře 2023.

Tento typ bydlení je určen pro manžele, registrované partnery, nesezdané partnery či samoživitele do věku 45 let, kteří chtějí po čase bydlet ve vlastním, ale mají problém hradit tržní cenu bytu s komerčním úvěrem. Záměci musí splňovat podmínky pro vstup do projektu, např. nesmí (spolu)vlastnit byt, bytový ani rodinný dům a musí mít dostatečný příjem na úhradu nájemného obsahujícího úvěrové splátky.

Brno se inspirovalo vídeňským modelem, kde bylo za posledních 80 let vybudováno zhruba 200 tisíc družstevních bytů. Aktuálně připravuje šest lokalit pro více než 1 600 družstevních bytů, přičemž v pěti z nich již probíhají projekční práce (Kamený vrch – 334 bytů, Francouzská – 90 bytů, V Aleji – 33 bytů, Přízřenice – 323 bytů, Rumíště – 228 bytů). Šestá je černovická oblast Na Kaménkách pro 600 družstevních bytů, u níž se čeká na schválení nového Územního plánu města Brna. „Obecně platí, že bytová výstavba dotčená novým územním plánem bude připravována v etapách v návaznosti na jeho schválení,“ doplnila Eva Bartošová z Bytového odboru Magistrátu města Brna. Záměci si mohou vybrat, na kterou z prvních pěti lokalit podají žádost (klidně i na všechny), z přihlášek se bude následně losovat. Lhůta pro přihlášení končí 15. září, formulář a podrobnosti najdete na webu bydleni.brno.cz.

Spolkové bydlení: hledá se nová lokalita

Další z modelů bytové výstavby, kdy staví jiný subjekt než developer, a byty jsou tedy k máni za nákladové ceny bez podnikatelské marže, je spolkové bydlení. Na rozdíl od družstevního bydlení, kdy družstevníci přijdou „k hotovému“, pro spolek město poskytne jen pozemek s právem stavby a spolek si budovu sám vyprojektuje a postaví.

V roce 2022 město Brno nabídlo pozemek na Cejlu zájemcům, kteří přijdou s nejlepším projektem. Ovšem vzhledem k tomu, že zastupitelé v červnu neschválili nový Územní plán města Brna, musí nyní bytový odbor hledat pro spolkové bydlení jiný pozemek.

Partnerství s privátním sektorem

Smyslem tzv. PPP projektů (public–private partnership) je výstavba bytových domů, ve kterých je nájemné zhruba o pětinu nižší, než je na trhu běžné. Výstavbu zaplatí soukromník bez finančního příspěví města, ale konkrétní nájemníky by vybíralo Brno. V současnosti se připravuje zadání koncesního řízení pro lokalitu Západní brána ve Starém Lískovci, kde vznikne asi 250 bytů. I tento model Brno přebírá jako osvědčený z Vídně.

Kontaktní místo pro bydlení radí a informuje

V Brně už přes dva roky funguje informační kancelář, která má za úkol radit lidem efektivní cestu k řešení jejich bytové situace. Kontaktní místo pro bydlení najdete v budově magistrátu na Malinovského náměstí 3. Otevřeno je v pondělí a ve středu od 8 do 17 hodin a v pátek od 8 do 12 hodin. E-mailem se na ně lze obrátit na adrese bydleni@brno.cz, telefonicky na čísle 542 173 181.

Obecní bydlení v celé své šíři je vysvětleno na webu bydleni.brno.cz. Jsou tu dostupná pravidla pronájmu, různé formuláře, aktuální nabídka startovacích bytů nebo bytů pro osamělé rodiče s dětmi a další informace. ■

Zuzana Gregorová | foto na straně 18: Marie Schmerková, 20: MMB, 21: Pelčák a partner architekti, s. r. o.

Dostupné bydlení v Brně

6. září – 14. října, Urban centrum, Mečová 5, vstup zdarma

Výstava přináší souhrnný přehled městských bytových projektů z posledních dvou let. Podívejte se, co se v Brně postavilo, staví a projektuje, a zjistěte více o družstevním bydlení. Záměci o ně se mohou hlásit do 15. září, přihlašovací formulář je dostupný na webu bydleni.brno.cz.

Na pozemcích bývalého Dřevopodniku mezi ulicemi Křenová, Rumiště a Mlýnská vznikne soubor budov, sestávající ze tří částí. Ty vytvoří téměř celou novou uliční frontu. Zástavba bude propojena přes společný suterén a přízemí, na jehož střeše se plánuje pobytová zahrada, která vytvoří klidné jádro celého městského bloku. Bude zde 9 městských a 228 družstevních bytů. Stavět by se mělo v letech 2024–2026.

do 30. 9.

Angličtáky přijely na Špilberk

Obří sbírka autiček Matchbox sběratele Viktora Grigorova bude k vidění do 30. září v Galerii jih.

www.spilberk.cz

do 17. 11.

Výstavou k výročí Rudolfa II. provede sám panovník

Multimediální expozice v letohrádku Mitrovských poodhalí tajemství Rudolfa II. Bude tu i kabinet kuriozit a alchymistická laboratoř.

www.letohradekbrno.cz

do 31. 1. 2023

Proti lenosti a nudě bojují Akčňákoví

Superhravá výstava Tady bydlí Akčňákoví ve VIDA! science centru probouzí radost z pohybu. Ping-pong s pánvičkami nebo překážková dráha z pradelních šňůr? Žádný problém!

www.vida.cz

4. 9. | 15 hod.

Koncert v Denisových sadech podpoří salesiánské misie

Od 15 hodin zazní pod Petrovem koncert na podporu projektu výchovy a vzdělávání nejchudších dětí v bulharské Staré Zagoře.

www.sdb.cz/bulharsko/stara-zagora

9.–11. 9.

Čtyři ikonické vily můžou lidé projít za jeden víkend

Speciální víkendová prohlídka zve do vily Tugendhat, Löw-Beer, Stiassni a Jurkovičovy. Vstupenky je nutné koupit předem.

www.gotobrno.cz

10.–11. 9. | 10–18 hod.

Pohádky zaplní Špilberk při celohradní hře pro děti

Úkoly s pohádkovými tématy pro děti, divadlo, prohlídky hradu i řemeslné trhy lákají malé i velké na Špilberk.

www.spilberk.cz

16.–18. 9.

Kumst oslaví narozeniny. Jak jinak než kreativně

Chybět nebudou workshopy, kavárna, výstava absolventů Fakulty architektury VUT v Brně nebo děl umělců z Káznice na Cejlu.

Vstup je zdarma.

www.kumstbrno.cz

18. 9. | 10–17 hod.

Senioři mají svátek

Babičky a dědečkové si budou moci užít bohatý zábavní program se známými umělci na Zelném trhu.

www.svateksenioru.cz

19. 9. | 17.30 hod.

Fenomén Zbrojovka: Chystá se výstava i kniha

Křest knihy a vernisáž v hale Industria v Nové Zbrojovce bude zároveň místem setkání pamětníků fenomenálního podniku s mezinárodním renomé.

fenomenzbrojovka.cz

20. 9. | 17 hod.

Koncert nevidomých hudebníků rozezvoucí Brno

Lucie a Jiří Pavelkovi zahrají populární i lidové písně v sále ZUŠ Vítězslavy Kaprálové v rámci Dnů umění nevidomých.

www.sons.cz/dun

21. 9. | 15 hod.

Co lze vnímat bez zraku, vysvětlí nevidomí

Nevidomí lidé budou připraveni popovídat si od 15 hodin v Bonbon café na náměstí Míru s každým, kdo má zájem poznat jejich svět.

zdravi.brno.cz

30. 9. | 18–24 hod.

Noc vědců vezme pozemšťany ke Slunci

V podzemním kině zhlédnete sci-fi film Sunshine, v přednáškovém sále se vydáte do říše barevných spekter, připravena bude i hra v parku na Kraví hoře.

hvezdarna.cz

Do světa ticha vtáhne Neslýchaná akce

Člověk vnímá až 40 % informací sluchem. Co když ho ale vyřadíme ze hry? Jaké překážky je nutné překonávat? Pro mnoho lidí je to každodenní realita, ti ostatní si to mohou vyzkoušet 7. září na náměstí Svobody při Neslýchané akci. Od 10 do 18 hodin budou na programu přednášky, rozhovor s poradkyní rané péče, zkouška sluchu pomocí audiometru, ukáзка pomůcek pro osoby se sluchovými potížemi, divadelní představení, tichá kavárna a další. Více najdete na webu zdravi.brno.cz.

(and) | foto: Laurentiu lordache

Nablýskaní veteráni poměří síly jízdou do vrchu

Z parku Centra Kociánka budou 1. října opět vyjíždět historická auta a motorky. Tradiční jízda do vrchu na pomezí Králova Pole a Soběšic se po dvou letech vrací v původní podobě. Závod se s krátkými pauzami jezdí od roku 1924 a veteráni každoročně přilákají řadu diváků. Přípravy začínou už ráno, hlavní závod na silnici plné zatáček je naplánován podle kategorií vozů od 11.30 hodin. Diváci si užijí také výstavu historických vozidel. Program a další informace jsou na webu www.veteranbrno.cz.

(and) | foto: Ivo Pekař

IQ Roma servis ukáže to nejlepší z romské kultury

Už 25 let pomáhá IQ Roma servis romským rodinám, mladým lidem i dospělým zlepšit jejich vztahy i sociální situaci. Čtvrtstoletí oslaví 9. září a přijít může každý, kdo má rád romskou kulturu nebo ji touží poznat. V Café Práh bude od 16 hodin připravena ochutnávka tradiční romské kuchyně i zmrzliny v barvách organizace. Hrát bude temperamentní romská muzika a malí i velcí si mohou postavit z lega mozaiku nebo srdíčko jako symbol přátelství a porozumění. Více čtěte na webu iqrs.cz.

(and) | foto: IQ Roma servis

VOLITA
SERVISLetní
slevy+ Profesionální prohlídka
oken a dveří ZDARMA

Brno a okolí

+420 606 082 165

brno.volitaservis.cz

RVZ20139/01

VÝKUP
AUTOVRAKŮVYVRAK

ZA NEJLEPŠÍ CENY

- odvoz zdarma
- doklad o eko likvidaci

+420 731 04 04 05

www.vyvrak.cz

RVZ20080/03

Jistota a stabilita zaměstnání
Flexibilní pracovní doba
Mzda 9. dne v měsíci na účtě

TO JE PRÁCE V KFC

Podívej se na kfc.jobs.cz
nebo nás kontaktuj:
pavlina.laubova@amrest.eu

RVZ201152/02

Nevíte jak na energie?

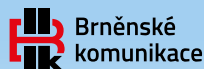
Přijďte se poradit s ČEZ specialistou
na pobočku České pošty!

Vaše nejbližší pobočka:

**Mojmírovo náměstí 2919/22,
612 00 Brno – Královo Pole**

www.ceskaposta.cz/cez

Den otevřených dveří

Den plný zábavy,
her a zajímavostí
pro celou rodinu!

25/09/2022
10.00–16.00 hod.
Provozní areál
Masná 7

www.bkom.cz

Brněnské vodárny a kanalizace slaví

150 let

Přijďte si užít oslavy! **17. a 18. září**

Moravské náměstí u Jošta a park Kraví hora, Brno

SLAVNOSTI VODY / Moravské náměstí u Jošta**SOBOTA 17. 9. 2022, 9.00–18.00**

- » Krkonošské pohádky, Silák Franta, BibiBum, Bublínová show Matěje Kodeše, Kreativní dílničky
- » Moderátor Tonda Kala, Ukulele orchestra jako Brno

NEDĚLE 18. 9. 2022, 13.00–17.00

- » Kreativní dílničky

MAGICKÁ FONTÁNA / park Kraví hora**NEDĚLE 18. 9. 2022, 20.00–21.30**

- » Strhující hodinová show o tom, jak město Brno ovládlo přírodní živly
- » Vodní a ohňové efekty, světelná show, videomapping do vodní opony, unikátní taneční choreografie, živé bicí a violoncello
- » Poprvé a pouze jedenkrát v Brně!

Na všechny akce vstup zdarma!

bvk.cz

Mediální partner akce

BRNĚNSKÉ VODÁRNY
A KANALIZACE, a.s.

RVZ201507/01

naš TIP

Vykročte po stopách středověku i pravěku na hrad Lopata a k mohylovým pohřebištím

Uprostřed hlubokých lesů na Plzeňsku u obce Štáhlavy se na strmém skalisku ukrývá romantický hrad Lopata. Pojďte nahlédnout do jeho ruin, historie i do malebného přírodního parku Kornatický potok cestou po naučné stezce západočeského archeologa F. X. France.

Nechte se zlákat k putování krásnou přírodou s poznáváním života našich předků v pravěku a středověku. Hrad Lopata, jehož zříceninu obklopuje stejnojmenná přírodní rezervace, najdete nad Kornatickým potokem mezi obcí Milínov a Štáhlavy v nadmořské výšce 420 m n. m. Patří k méně známým turistickým cílům. Je to dáno horší přístupností a také proto, že se mnoho pozůstatků z kdysi královského hradu nedochovalo. Přesto jsou jeho ruiny monumentální. Při pohodové procházce lesem

Most přes příkop u zříceniny hradu Lopata v Plzeňském kraji.

poznáte téměř zapomenutou historii hradu, jenž byl sídlem lupičů a v 15. století dobyt husitským vojskem. Zajímavostí pro vás určitě bude poznatek, že vzhledem k nalezené keramice a skleněným korálkům byl hrad vystavěn na místě pozdně halštatského hradiště.

Území bylo osídleno již v eneolitu lidem chamské kultury.

Více na...

RVZ202005/21

FAJN**vylety.cz**

BLONĎATÁ, TRHLÁ A Z BRNA...

Blanka Solařová-Calibaba vydává novou knihu!

VELBLOUDI A BLOUDI
It's my life!

Od 15. 9. na pultech knihkupectví a na www.kosmas.cz

SHMB SPRÁVA HRBITOVŮ MĚSTA BRNA

B | R | N | O | I

Správa hřbitovů města Brna, příspěvková organizace, nabízí celoroční úpravu hrobů a výzdobu hrobových míst.

- Zahradnické služby lze objednat:
- osobně na Ústředním hřbitově města Brna
 - telefonicky na 543 212 920
 - e-mailem na zahradnici@hrbitovybrno.cz
 - přes portál [brnoid](http://brnoid.cz)

Podrobné informace o službách a nabídku najdete na www.hrbitovybrno.cz.

TEKAPUR Insulation Adhesive - pěna na lepení izolačních desek, 750ml

ZATEPLUJETE? **AKCE -18%**

Platnost AKCE do 30. 9. 2022

VELKOBOCHOD

TKK
TEKAPUR
INSULATION ADHESIVE

Odkaz na aktuální Infoleták č.3/2022:

Sledujte aktuální infoleták č.3/2022 s řadou akcí a novinek na www.okentes.cz.

OKENTĚS sítěť pro imobilitu

Vašské Meziříčí • Ostrava • Brno • Praha • Žilina
aktuální ceny, novinky a akce na www.okentes.cz/sk

CABAL Moravia s.r.o.
Zasklívání lodžii, balkonů, altánů a teras ...

- Bezrámový zasklívací systém OPTIMI kvadro AluVista
- Rámový systém AluPlus AluCombi
- Hliníkové zábradlí

www.cabal.cz

e-mail: info@cabal.cz
tel.: + 420 548 127 513
+ 420 734 377 484
Vlárská 22, Brno-Slatina

Hledáme posily – montážní technik
montáž zábradlí, zasklení lodžii
stálý úvazek / brigáda

volejte

- pracovní doba PO–PÁ 7.00–15.30 hod
- manuální zručnost
- Řidičský průkaz skupiny B výhodou

NOVÝ ROZMĚR PRO VAŠI LODŽII ČI BALKON

CELOROČNÍ VYUŽITÍ PRO VAŠI TERASU

Zemská umělecká sbírka omládlá a zaskví se na výstavě

Moravskou zemskou obrazárnu jako jeden ze základů, na němž Moravská galerie v Brně vybudovala svoji existenci a současnou prestiž, představí výstava v Místodržitelském paláci. Až do Nového roku 2023 tady návštěvníci mohou sledovat genezi tohoto brněnského fenoménu v letech 1817–1961, setkat se s vybranými, z velké části nově zrestaurovanými díly od středověku po klasickou modernu a nahlédnout také do archivu, knihovny, restaurátorské dílny či fototéky obrazárny.

(mak)

Aktivní podzim pro seniory. Budou cvičit i drátkovat

Město Brno připravilo tradiční podzimní akci Brněnské dny pro seniory. Až do října je plánováno na 80 různých aktivit. V září se bude hovořit o trénování paměti a uskuteční se setkání pečujících. V programu je také taneční kurz pro seniory, cvičení pro ženy nebo drátkovací dílna. 20. září se koná den otevřených dveří v brněnském centru Maltézské pomoci a 22. září celodenní výlet na zámek Milotice. 26. září si senioři prohlédnou přírodní zahradu a vyslechnou přednášku o zdravé půdě. V říjnu pak bude možné zajít na jógu pro babičky, absolvovat zábavní vědomostní kvíz a spoustu dalších aktivit. Celý program najdete na webových stránkách zdravi.brno.cz.

(java) | foto: Zdeněk Kolařík

Pravěké šperky si krásou a nápaditostí nezdají s dnešními

Rozmanité ozdoby těla a také pravěké venuše jsou k vidění v Anthroposu.

Naši předkové byli před třiceti tisíci lety zřejmě stejně parádiví jako my dnes, v ozdobách – ať už ve formě šperku, nebo třeba tetování – však viděli také hlubokou symboliku. O tom, jak své klenoty vytvářeli či dotvářeli z přírodních materiálů nasbíraných po celé Evropě, a o mnohém dalším vypráví výstava Nejstarší šperky a ozdoby těla v Pavilonu Anthropos. Doplní ji soubor originálů paleolitických venuš z našeho území, včetně venuše Věstonické, a lze ji vidět do 26. února příštího roku.

(mak) | foto: Jan Cága

Září bude patřit památkám, i těm nepřístupným

Dny evropského dědictví od 16. do 18. září otevrou brány památek, objektů a prostor, včetně těch, které bývají zčásti nebo zcela nepřístupné. V Brně bude možné navštívit Zemanovu kavárnu a cukrárnu, byt manželů Herdanových, vilu Engelsmann, Český rozhlas Brno nebo Střední školu umění a designu. V Moravském zemském muzeu jsou připraveny komentované prohlídky, v Kumstu přednáška studia KOGAA. Podrobné informace a vstupenky získáte na portálu www.gotobrno.cz.

(java)

Den architektury upozorní na zajímavé lokality a domy

Milovníky pozoruhodných staveb čekají v září žně. Kromě Dnů evropského dědictví je připraven rovněž Den architektury. Od 30. září do 6. října jsou v plánu výpravy, které umožní nahlédnout do mimořádných míst, ale také zamyslet se nad jejich využitím. Bude možné navštívit například Bílý dům, Navrátilovo sanatorium v Králově Poli, některé stavby Bohuslava Fuchse, tržnici na Zelném trhu či nový bytový dům na Hybešově. Průběžně aktualizovaný program je na webu www.denarchitektury.cz.

(zug)

Věda umí být okouzující, uhrančivá, zábavná i překvapivá

Přesvědčit se o výše řečeném můžete na vědecko-populární akci Festival vědy, která se koná od 9. do 11. září od 9 do 18 hodin v pavilonu A1 na brněnském výstavišti. Organizátoři připravili interaktivní ukázky, workshopy nebo únikovou hru. K vidění budou modely vesmírných těles či představení Divadla vědy plné zábavných experimentů a letos poprvé také přístroje vyrábějící elektronové mikroskopy. Vstup na akci je zdarma. Podrobnosti zjistíte na webových stránkách www.festivalvedy.cz.

(java) | foto: Hvězdárna a planetárium Brno

Žáci zachraňují příběhy pamětníků

Stovky životních příběhů, které by se jinak tradovaly jen mezi příbuznými nebo známými, jsou trvale uloženy v archivu neziskové organizace Post Bellum. Zasloužily se o to tisíce žáků z celé republiky – Brno nevyjímaje. Už od roku 2012 totiž funguje projekt Příběhy našich sousedů určený pro osmáky a deváťáky (případně studenty odpovídajících ročníků víceletých gymnázií). Mladá generace v něm zpovídá pamětníky a jejich osudy pak kreativně zpracovává. Výsledky žákovského snažení jsou zveřejněny na www.pribehynasichsousedu.cz. Chcete se i vy podělit o svůj příběh? Napište na e-mail michaela.chalupska@postbellum.cz.

Radka Loukotová | foto: archiv Příběhy našich sousedů

Vytipovat ve svém okolí člověka, který už něco v životě prožil, vyslechnout a nahrát jeho příběh a na jeho základě vytvořit rozhlasovou nebo audiovizuální reportáž, která může mít vedle dokumentární podoby i animovanou (proces jejího vzniku zachycuje tato fotka). To jsou úkoly, které žáky v projektu Příběhy našich sousedů čekají. Město tuto aktivitu pravidelně podporuje, na poslední jarní kolo putovalo do každé zapojené školy 26 tisíc korun. Do podzimního kola se školy mohou hlásit ještě do poloviny září.

Žáky celým procesem provádí vedle jejich učitele i koordinátor z Post Bellum. Připraví pro ně workshop na téma, jak vůbec vyprávět příběh – jak ze sledu vzpomínek sestavit vyprávění, které bude zajímavé pro budoucí generace, i když třeba nepopisuje velké dějinné události, ale „jen“ osobní životní momenty, jako je svatba nebo narození dítěte. Zaznamenáníhodný je i popis každodenních činností, na nichž je vidět proměna životního stylu v posledních desetiletích. (Na snímku žáci s pamětnicí Simonou Hradílkovou.)

K pochopení životních peripetí a výzev, se kterými se pamětníci potýkali, se žáci musejí seznámit s dobovým kontextem. Nahlédnou proto třeba i do archivu. Na základě získaných informací sestavují reportáž, kterou společně s životopisem a digitalizovanými fotkami pamětníka najdete na webu projektu. K prvnímu pololetí letošního roku tu bylo více než 2 300 příběhů z celé republiky, a to díky práci zhruba 9 500 žáků navštěvujících přes 1 200 různých škol.

Podle výsledné podoby reportáže, kterou si zvolí, je čeká workshop práce s kamerou, v rozhlasu nebo v animačním studiu. „Díky projektu se tak seznámí s technikami, jakými pracují moderní média, a dozvedí se něco o novodobých dějinách i lokální historii. Věříme, že předávání zkušeností mezi generacemi je nejpřirozenějším způsobem vzdělávání. Žádná učebnice nedokáže inspirovat tak jako vyprávěný příběh,“ shrnul David Butula z Post Bellum.

I přes překážky Brno pokročilo vpřed

Markéta Vaňková
primátorka města Brna, ODS

Milé Brňanky, milí Brňané, září bývá startovní čarou i okamžikem k rekapitulaci. Pro nás letos tím víc, že jde o měsíc volební.

Uplynulé čtyři roky byly náročnější, než jsme si uměli představit. Vždyť pandemii jsme znali hlavně z kina a možnost války v Evropě v 21. století jsme si jako něco barbarského raději ani nepřipouštěli. Přesto je seznam toho, co se podařilo, dlouhý.

Dvě pro Brno nejdůležitější oblasti, dopravu a bydlení, shrnu alespoň stručně v číslech: Ředitelství silnic a dálnic ve spolupráci s městem buduje dva úseky velkého městského okruhu (Žabovřeská, Tomkovo náměstí/ Rokytova) a připravuje tři další, to vše za takřka 20 miliard.

Na základě transparentních pravidel spolupráce s investory, která jsme nastavili, vznikne 3 397 nových bytů a 286 milionů půjde na občanskou vybavenost, jako jsou školky či třeba veřejné osvětlení, což se dřív velmi často opomíjelo. Kromě toho bylo zkolaudováno na 300 nových či kompletně opravených bytů a určili jsme šest lokalit pro výstavbu 1 600 družstevních.

Nebo jmenovitě: Janáčkovo kulturní centrum, multifunkční hala a nádraží – známe podobu těchto výjimečných veřejných staveb a už teď se těšíme na jejich realizaci. Přibyly parky. Dořešili jsme vleklé spory, třeba situaci kolem Jaselských kasáren nebo vlastnictví podchodu pod nádražím, což konečně uvolnilo ruce k jejich využití a zvelebení. Nezapomněli jsme ani na památky, ani na kulturu...

V době covidu šlo Brno příkladem jiným městům a i díky vaší pomoci se zastavit nedalo. ■

Skolíme Koliště! Jinými slovy: užijeme si pohodový den a pomůžeme těm, kteří to sami nezvládnou. S takovou myšlenkou jsme rodinný benefiční festival spojující běh a zábavu vloni uspořádali poprvé a mám radost, že jsme založili tradici. Přijďte letos i vy 10. září po poledni do parku k Janáčkovu divadlu podpořit Sociální nadační fond. Dorazí i Bolek Polívka a doběhneme až na Svobodák! (mv) | foto: Marie Schmerková

Snažíme se vás informovat o dění v Brně nejrůznějšími způsoby, ale přesto se zdá, že ne vše, co vás zajímá, se k vám také dostane. Ráda bych proto na tomto místě vždy zodpověděla některé z otázek, které mi posíláte nejčastěji.

Co vás zajímá

Kdy začnou Teplárny Brno budovat kotel na štěpku?

Po celou dobu je naší snahou hospodařit tak, aby se zásadní investice nezastavily, takže to zvládneme. Na podzim navíc finišuje hned několik pro město zásadních projektů.

Pokračuje budování kanalizace v pěti městských částech – Bosonohách, Maloměřicích a Obřanech, Líšni, Tuřanech a v MČ Brno-jih. Brno tak konečně bude mít kanalizaci na většině svého území, jak se na moderní město sluší.

U konce je i jedna z největších investic do veřejné dopravy za dvacet let – za pár týdnů poprvé vyjede tramvaj po prodloužené trati do bohunického kampusu. Její součástí je

nejdelší tunel v republice, který „ztlumí“ hluk projíždějících šalin. Především však nové koleje usnadní a urychlí dopravu desítkám tisíc lidí, od pacientů a zdravotníků přes studenty a pedagogy až po zákazníky obchodního centra.

Končit bude rekonstrukce Mendlova i Moravského náměstí. A doslova oddechová tečka: ve spolupráci s městskou částí Brno-střed otevřeme novou wellness zónu, která vznikla v rámci nutné rekonstrukce provozní budovy v plaveckém areálu na Kraví hoře – těšit se můžete na suché sauny, parní lázně či masáže.

Markéta Vaňková

Z Dukovan Brno dostane ekologické a bezpečné teplo

Robert Kerndl
náměstek primátorky, ODS

Jak naše město zbavit závislosti na trubkách s ruským plynem jednou provždy, abychom se už nemohli stát rukojmím ani Vladimira Putina, ani jeho případných nástupců? Už několik měsíců připravujeme Brno nejen na řešení aktuálních problémů energetické krize, ale myslíme rovněž do budoucna.

Jen pár týdnů od ruského vpádu na Ukrajinu přišla primátorka Markéta Vaňková po konzultacích s odborníky s ideou obnovit projekt horkovodu z Jaderné elektrárny Dukovany, který by do Brna přivedl bezemisní a spolehlivé teplo za stabilizovanou cenu. V červnu podepsali zástupci Tepláren Brno a společnosti ČEZ memorandum o spolupráci na projektu. Už pětadvacet dnů poté byly potvrzeny technické parametry i trasování a začala úvodní jednání se samosprávami kvůli výkupům pozemků. Nyní expertní týmy analyzují ekonomické nastavení, které bude pro realizaci záměru zásadní, a hledají se možnosti čerpání dotací, aby mohl být připraven investorský model výstavby. Nejpozději do konce letošního roku by mělo být jasno.

Energetická soběstačnost je prvořadým úkolem

Jde o jednoduchou rovnici: Nyní je teplo především pro brněnské domácnosti, školy či nemocnice vyráběno ze čtyř pětín ze zemního plynu, zbývající část zajišťuje společnost SAKO Brno z odpadu. Do roku 2025 z těch 80 procent dalších třicet společně přeberou dva nové kotle: jeden na štetku (ten Teplárny Brno začínají budovat na provozu v městské části Maloměřice

Horkovod z Jaderné elektrárny Dukovany do Brna je pro energetickou soběstačnost a bezpečnost města naprosto klíčový. Foto: MMB

a Obřany) a další pro výrobu tepla z odpadu ve spalovně. Zbývajících padesát procent případně na horkovod. Výsledek: eliminace ruského zemního plynu.

V kooperaci s vládou v čele s premiérem Petrem Fialou, jenž projekt podporuje, usilujeme o to, aby se výstavba napáječe z Dukovan uskutečnila co nejdříve.

Změna k lepšímu je patrná

Byl bych ale nerad, kdyby naléhavost energetické krize zastínila to, že problémy post-covidové ekonomiky či hrozivá inflace nezažbrzdily rozvoj Brna. Daří se nám dokončovat zásadní projekty, pokračovat v těch rozjetých a chystat nové.

Namátkou: byla dokončena řada důležitých dopravních staveb, jako například tramvaj Plotní, přibýly desítky parkovacích míst, finišuje rekonstrukce Mendlova náměstí, novou podobu dostává park na Moravském náměstí, v přípravě je sportovně-rekreační areál u Pavilonu Anthropos i projekt pro zlepšení dopravní obslužnosti přehrady. Podobný seznam by šlo sestavit ve všech oblastech od sociální přes bydlení po kulturu. Hlavně jsem přesvědčený, že změnu k lepšímu pociťujete ve svém každodenním životě.

Navrhl jsem nezvyšovat nájemné v městských bytech

Jiří Oliva
náměstek primátorky, ČSSD

Každým rokem se podle mnoha uzavřených nájemních smluv má zvyšovat nájemné o inflaci z předchozího roku. Za normálních okolností je to rozumný přístup, ale 17,5% inflace normální není, jako ostatně celá dnešní doba.

V České republice dochází k rekordnímu propadu životní úrovně. Když stát nedostatečně pomáhá, tak alespoň v Brně chceme bojovat proti drahotě v oblastech, které město může ovlivnit.

Chceme ulevit rodinným rozpočtům normálních lidí, proto jsem navrhl zmrázit zvyšování nájemného v městských bytech. V září o tomto mém návrhu bude rozhodovat Zastupitelstvo města Brna. Jde o to, aby se příští rok nájemné v městských bytech nezvyšovalo, protože letošní inflace vystoupá až někam k 20 %. Opatření by platilo pro nesevěřené městské byty. Pro byty, se kterými hospodaří městské části, dává návrh generální souhlas, aby stejné opatření přijaly i ony.

Proti inflaci je nejlepší bojovat nezdražováním. Proto chceme, aby nezdražilo ani jízdné v MHD, navzdory tomu, že ceny elektřiny a plynu brutálně stouply. Co nejdostupnější MHD je naše priorita.

Kde na to vezmeme? Stát (a tedy i města) má díky drahotě vyšší daňové příjmy. Je to tím, že stát vybírá z dražšího zboží více na DPH. Město tak může veřejnou dopravu podporovat štedřejí. Obdobně budeme prosazovat, aby i další městské firmy měly ceny na co nejnižších udržitelných hodnotách. Prostě chceme solidaritu a sociální spravedlnost. Alespoň tady u nás v Brně. ■

Město může pomáhat rodičům v těžké době

Petr Hladík
1. náměstek primátorky, KDU-ČSL

Brno je městem rodičů. V posledních letech je jedním z mála měst, kde se meziročně rodí stále více dětí. I proto jsme navýšili kapacity mateřských škol během posledních čtyř let o 400 míst.

Zároveň jsem oslovil ministerstvo školství s žádostí o zavedení zápisového lístku, který by vyřešil chaotickou situaci ohledně kapacit mateřských škol. Každý rok totiž řešíme situaci, že volná místa ve školách blokují přihlášky dětí, které v září nastoupí jinam. Zápisový lístek, díky kterému by se vědělo, kam dítě opravdu nastoupí, by celou situaci dokázal vyřešit.

Pod tíhou zdražování se letošní září zdá finančně náročnější než kdykoliv předtím, a hlavně pro rodiče. Vláda schválila rodinám, jejichž příjem nepřesahuje milion korun hrubého, jednorázovou pomoc ve výši 5 tisíc korun. Rodiče si mohou žádat fyzicky na pracovištích Czech Point.

Návrat dětí do škol vždy představuje zvýšené náklady a k tomu se přidává spousta kroužků a volnočasových aktivit. Bohužel právě na nich jsou někteří rodiče nuceni šetřit. Rozvoj dětí je ale zásadní pro budoucnost našeho města. I proto bych byl rád, kdyby město Brno v této situaci do budoucna rodiče podpořilo.

Nabízí se cesta rodičovských voucherů, skrze které by město přispívalo na sportovní kluby, kroužky, základní umělecké školy nebo na skaut. Příspěvek na provoz sportovních klubů a volnočasových spolků jsme téměř ztrojnásobili, ale cílená pomoc rodičům je ta nejlepší. A není to jen na státu, pomoci může i město. ■

Přeplněné školky i školy. Brno i stát musí zasáhnout

René Černý
zastupitel, Klub ANO 2011

Vzdělání pro naše děti musí být prioritou pro každého starostu, hejtmana či předsedu vlády. Je jedno, jestli jste z pravé nebo levé části politického spektra, děti musí být vždy na prvním místě.

Nyní se ovšem v Česku schyluje k alarmující situaci a Brno není výjimkou. Přeplněnost a nedostatečná kapacita ve školách je problém, který trápí Česko již několik let. Bohužel s přílivem ukrajinských uprchlíků bude tento problém ještě markantnější.

V drtivé většině městských částí je velmi složité umístit děti do školek a škol, které jsou v blízkém okolí jejich bydliště. To platí především na sídlištích. Kromě prostor chybí pracovní síla i finance. U mateřských škol by mohly být řešením školky soukromé, ale ty si dnes, kdy rostou ceny prakticky všeho, nemůže řada rodin dovolit.

I když kapacity ve školách jsou na hraně možného, kvůli válce na Ukrajině se situace rapidně zhoršila. V Česku je nyní 55 tisíc dětí z Ukrajiny ve věku 7–15 let. Logicky z toho plyne, že tyto rodiny budou chtít zapojit děti do českého školského systému.

Nápor bude již letos v září enormní. V současnosti se tlak přesouvá na nejnižší samosprávu, ale tento stav je zkrátka neudržitelný. Nyní musí starostové vytvořit tlak na vládu, aby vznikla koncepce, jak vzniklou situaci řešit. Vše by mělo být koordinováno vládou, zapojit by se měli hejtmani a se samosprávou spolupracovat. I Brno by mělo vytipovat prostory, kde vzniknou další základní a mateřské školy, ale také různé dětské vzdělávací skupiny.

Jde přece o naše děti. ■

Střed města vracíme chodcům

Petr Kratochvíl
radní pro oblast dopravy, ODS

Ve prospěch pěších. To je společný jmenovatel zpřísnění průjezdu centrem Brna, kterým se snažíme zklidnit situaci v historickém jádru. Pilotní projekt se uzavře koncem září, už nyní je ale patrné zklidnění a Brňané změnu vítají.

Situace ve středu Brna se za poslední čtyři roky zlepšila, funkční kamerový systém i nastavené vymáhání přestupků se osvědčilo. Ale k tomu, aby pěší zóna nepřipomínala spíše frekventovanou silnici, pořád dost chybělo. Náměstím Svobody projíždělo denně na tisíc aut, z toho pětina taxíků.

Od července je to jinak. Centrální podoblast jsme rozdělili na tři menší, což eliminovalo ty, kteří si jen zkracovali cestu. Navíc lze na náměstí Svobody autem vjet jen od šesti od rána do půl jedenácté dopoledne, a to pouze abonenti, rezidenti, zásobování či poskytovatelé služeb. Carsharing a taxislužby mají vjezd zakázaný zcela, mimořádky jako stěhování pokryje výjimka. Omezení se pochopitelně netýká záchranářů, vlastníků parkovacích stání či lidí se zdravotním postižením a dalších. Uvidíme, jak dopadne analýza, ale bude-li to nutné, režim ještě upravíme.

Bezpečnější pohyb chodců by měla zajistit také reorganizace dopravy před hlavním nádražím. Počet projíždějících aut sníží zákaz levého odbočení z Nových sadů do Benešovy a opačně z Křenové k Letmu a Masarykově ulici. Odstraněno bude nepotřebné zábradlí a zlepšit se přístupy pro pěší na nástupiště. Přednádraží se zkulturnuje, neboť teď Brnu dobrou vizitkou není. ■

Anketa: Chcete, aby se park na Kraví hoře rozšířil?

Tomáš Koláčný
náměstek primátorky, Piráti

Kraví hora je v Brně nepochybně jedním z nejoblíbenějších míst pro odpočinek, rekreaci a trávení volného času, a to zejména v letních měsících, kdy sem míří tisíce Brňáků každý den.

V posledních letech oblíbenost západního svahu Kraví hory ještě umocnila pravidelně rozšiřovaná výstava nafukovacích modelů těles Sluneční soustavy z dílny brněnské hvězdárny, na kterou se do Brna jezdí dívat milovníci astronomie ze širokého okolí.

Diametrálně odlišná situace však panuje na svahu východním, kde se nachází rozsáhlý areál přízemních staveb, takzvaných likusádků, které zde zbudoval v roce 1944 wehrmacht. Zmíněný areál vlastní ze tří čtvrtin Vysoké učení technické v Brně a z jedné čtvrtiny město Brno.

Právě ona čtvrtina ve vlastnictví města byla v uplynulém roce na můj návrh svěřena do správy brněnské hvězdárny, se kterou bezprostředně sousedí, se záměrem likusáky zbourat a rozšířit zde veřejně přístupný park s prvky popularizujícími astronomii a další vědní obory.

Nápad na rozšíření parku však vyvolal velikou vlnu nevole, především u současných nájemníků likusádků, kteří prostřednictvím petice požadují po městě zachování současného stavu.

Proto se vedení města na můj návrh rozhodlo požádat o názor vás, Brňáky. Vyjádřit jej můžete v anketě na brnoid.cz v průběhu celého září. Děkujeme. ■

Poslední zvonění a vysvědčení koalice

Ivan Fencel
zastupitel, SPD

Nemyslel jsem si, že koalice vzniklá po komunálních volbách v roce 2018, která vyšachovala ze hry vítězná ANO, vydrží „spolu“ celé volební období.

Jak může taková ODS, tedy strana, která se identifikuje jako pravicová, koexistovat s ultralevémi Piráty? Pro voliče jistě překvapivé. Ale Fialova vláda takové spojení zopakovala loni na podzim dokonce i na nejvyšší vládní úrovni a další komentář je tedy zbytečný.

Po takové velké rošádě je tedy už většinou voličů jasné, že političtí šibři nehlídají vlevo vpravo a berou do party to, co se nabízí. ODS tímto spojením s Piráty tak bohužel mj. navázala na rozhazování za akce, které zavedl Hollan (Žít Brno) a Vokřál (ANO) v letech 2014–18.

Piráti vyhovovali jako spojenci také KDU-ČSL. Vytvářeli pak společně na ODS tlak, kterému „občanští“ lídři podléhali ve stylu „něco za něco“. ČSSD byla ve vedení města spíše čtvrtým do mariáše.

Výsledky končící koalice jsou dost slabé. Podívejme se na některé „předměty“:

Územní plán – nepřijat (KDU-ČSL): 4

Dopravní generel pro územní plán – není (KDU-ČSL/ODS): 5

Atletický stadion (KDU-ČSL): 5

Janáčkovo kulturní centrum (Piráti): 5

Bytová politika – klesající množství městských bytů (ČSSD): 4

„Umělecké“ objekty ve městě (Rada města Brna): 5

Projektová příprava multifunkční arény/její financování: 1/4

A tak podobně bych mohl v hodnocení koalici úspěchů pokračovat. Jsem proto zvědav, jaké vysvědčení vystaví koalici voliči v nadcházejících volbách. Nejspíš bude dost podobné. ■

Lepší bydlení v městských bytech? Jde to

David Aleš

zastupitel, Nezávislí zastupitelé pro Brno

Když něco končí, je vždy čas bilancovat. A ten čas přichází i nyní. Kvapem se totiž blíží konec funkčního období Zastupitelstva města Brna i městských částí. Proto bych se rád ohlédl za uplynulou čtyřletkou, a to zejména z pohledu Brna-severu, kde jsem byl jako místostarosta zodpovědný za bytovou politiku.

Myslím, že se s kolegy nemáme za co stydět. Zvláště když své výsledky porovnáme s tím, co se v naší městské části dělo v předchozích letech. Například se nám podařilo přidělit zájemcům o bydlení hned 530 městských bytů. To je o 30 % víc, než kolik jich bylo přiděleno v předchozích čtyřech letech. A povedlo se nám to i přesto, že nás dva roky brzdila covidová pandemie, kvůli které jsme museli odložit desítky prohlídek. Pomohlo nám i to, že jsme zatočili s nedovolenými pronájmy městských bytů. Získali jsme tak zpět desítky bytových jednotek, které jsme opravili a nabídli k novému pronájmu.

Právě rekonstrukce byly další velkou kapitolou naší činnosti. Investovali jsme do nich stovky milionů korun – jen loni jsme opravili jádro v přibližně 500 bytech.

Kromě toho jsme u desítek bytových domů zateplili a opravili fasádu, vyměnili okna a rozvody vody i kanalizace nebo například zrekonstruovali střechu. Aktuálně jsou tak opravené střechy u všech panelových domů ve správě městské části a také u poloviny cihlových domů.

Navíc jsme vyměnili okna ve všech 306 obecních domech, zrekonstruovali 930 bytových jader a máme zatepleno 97 % panelových domů.

Věřím, že za nás mluví činy. ■

Brněnský metropolitan

Adresa redakce:

- Husova 12, Brno

Telefon:

- 542 172 064

E-mail:

- tis@brno.cz

Distribuce v roce 2022:

- září – do 5. 9.
- říjen – do 3. 10.
- listopad – do 31. 10.
- prosinec – do 5. 12.

Aktuality o dění v Brně si můžete přečíst také na nových webových stránkách **cosedejebno.cz** nebo sociálních sítích **Facebook, Twitter** či **Instagram** **BRNOMycity** a poslechnout na **Radiu Kiss** (88,3 fm) **každý pátek po 9. hodině** v pořadu **Brněnské echo**.

Brněnský
metropolitan

Co si myslí Brňané?

Nová divadelní sezona začíná a Centrum experimentálního divadla slaví letos 30. výročí vzniku. Kterou scénu CED (Divadlo Husa na provázku, HaDivadlo, Terén) navštěvujete nejraději? Nebo dáváte přednost jiným brněnským divadlům? Které je vaše nejoblíbenější?

Chcete se také zapojit do anket v Brněnském metropolitánu? Sledujte Facebook, Twitter či Instagram BRNOMycity, diskutujte a dejte nám vědět, co si myslíte. Zajímá nás to!

@brnomycity

hlavkovadana
@

Husa na provázku

chlibr
@

KKRD

michaela_italievrne
@

Mahenovo

kralovnaanalyzatreti
@

Já jsem milovala Sklep, ten mi chybí 😞 Teď chodím spíš do Reduty nebo na hry Vejminku.

let_down_dbys
@

Janáčkovo divadlo!

magda.arno
@

HaDivadlo

Klára Sedláčková
f

Moc ráda navštěvuji letní Měsíc autorského čtení v Huse na provázku, z dalších brněnských divadel mám ráda klasiku – Mahenovo divadlo nebo Redutu 😊

Jana Škaroupková
f

Nejraději navštěvuji Divadlo Husa na provázku, pro mě „srdcovka“. ❤️

stilltogetherstillalone
@

Polárka

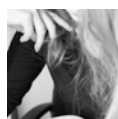
ckreidlova
@

Mám předplatné do MDB.

kacitelka
@

HaDivadlo 😊

Bára Kalincová
f

Nejradši chodím do Janáčkova divadla. Vánoční Louskáček je naše tradice. 😊 Naposled jsem byla na představení Divadla Líšeň. Hráli ve stanu postaveném na Moravském náměstí. Mělo to speciální atmosféru.

Jižní Morava čte, děti nadto tvoří a soutěží

V 7. ročníku projektu Jižní Morava čte, který organizují regionální knihovny v čele s Moravskou zemskou knihovnou, mají děti od 4 do 15 let za úkol zpracovat téma Co vypráví voda. Jejich odpověď může mít formu literární (od úvahy po báseň), výtvarnou (fotografie, koláž atd.) i audiovizuální (krátký film apod.). Na své si přijdou i čtenáři 15+, v zapojených knihovnách se dočkají besed s autory, workshopů i filmových klubů. Informace hledejte na jiznimoravacte.cz nebo na Facebooku kampaně.

(ral)

Filharmonici zahajují sezonu protiválečným apelem

Rázným gestem vstupuje do nové, 67. sezony Filharmonie Brno. Na zahajovacím koncertu v Janáčkově divadle 18. září zahraje dvě skladby, jejichž poselství je explicitně vyjádřeno v názvu večera – Ne válkám! Šostakovičovu Sedmou symfonií zvanou Leningradská a Památník Lidicím Bohuslava Martinů s filharmoniky nastudoval šéfdirigent Dennis Russell Davies, který je povede už pátou sezónou. Zvláště výběrem skladby sovětského skladatele prokázal, že mu nechybí odvaha klást sobě i posluchačům otázky, na které neexistuje jednoznačná odpověď. Odvážný, inovativní a svěží chce být i program celé sezony, která se ponese i v duchu oslav 150. výročí otevření Besedního domu (na snímku). Více na filharmonie-brno.cz.

(mak) | foto: Zdeněk Kolařík

Brno mekkou seriálů. Letos se zaměří na Švédsko

Zatím jediný český festival zaměřený na seriálovou produkci se odehraje 20.–25. září v Brně.

To nejlepší ze současné seriálové tvorby střední a východní Evropy doplněné o fokus na Švédsko – tak vypadá hlavní náplň Serial Killeru 2022. Festival opět najde hlavní zájemci v kině Scala. Kromě samotných projekcí jsou na programu i debaty s tvůrci a herci. Celofestivalový Serial Killer Pass vyjde na 350 korun, vstup na jednotlivá promítání bude možné koupit na místě za 80 korun. Program hledejte na www.serialkiller.tv.

(ral) | foto: archiv pořadatele

Za snímky i objekty brněnských výtvarníků do Domu umění

Jedinečné dokumentární fotografie Jaroslava Pulicara a objekty a kresby Jana Ambrůze si do konce října prohlédnete v Domě umění. Průřez čtyřmi dekadami momentní fotografie přinese to nejlepší z Pulicarova díla. Na snímcích z analogového aparátu zachycuje každodenní situace a autentické momenty z Moravy, Slovenska či Rumunska. Sochařské objekty, instalace i kresby Jana Ambrůze pracují i s motivy sportovních závodů a okruhů, které jsou metaforou životního koloběhu nebo cest a návratů.

(zob)

Umění ve veřejném prostoru sbalené v pestré Brnboniáře

Na putování po estetickém, myšlenkově bohatém a uměním obohaceném brněnském veřejném prostoru, který se dá vychutnávat všemi smysly a nahlížet z různých úhlů, nás zve teoretička a kritička současného umění Silvie Šeborová. Svého netradičního průvodce po sochách a artefaktech, jež od středověku po současnost a od centra k periferii dotváří naše město, nazvala přízvučně Brnboniára. Lze ho zakoupit na e-shopu www.darkyzbrna.cz nebo v infocentrech vydavatele TIC Brno.

(mak)

Komiksový svět obývají i ryze čeští hrdinové

Spojuje v sobě obraz, úsporný, ale výstižný jazyk a intenzivní emoční náboj – komiks je oblíbený po celém světě. Že má i u nás nejméně stoletou tradici podpořenou jmény jako Lada, Sekora, Foglar, Saudek, Lomová nebo Čech, ukazuje výstava Český komiks a jeho svět v Dietrichsteinském paláci na Zelném trhu. Originální kresby a spoustu informací o historii a současnosti této specifické umělecké formy si návštěvníci všech generací mohou vychutnat až do 28. února příštího roku. Více na www.mzm.cz.

Text a foto: Markéta Žáková

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

PREMIÉRA ČERVEN 2022

Slunce, seno, jahody

PRVNÍ ČESKÝ MUZIKÁL ZE VSI

JZD HOŠTICE

Hudební divadlo
Karlín

DOBRÝ ANDĚL

Během 10 let pomohli dárci více než 3 800 dětem, které se potýkají s vážným onemocněním.

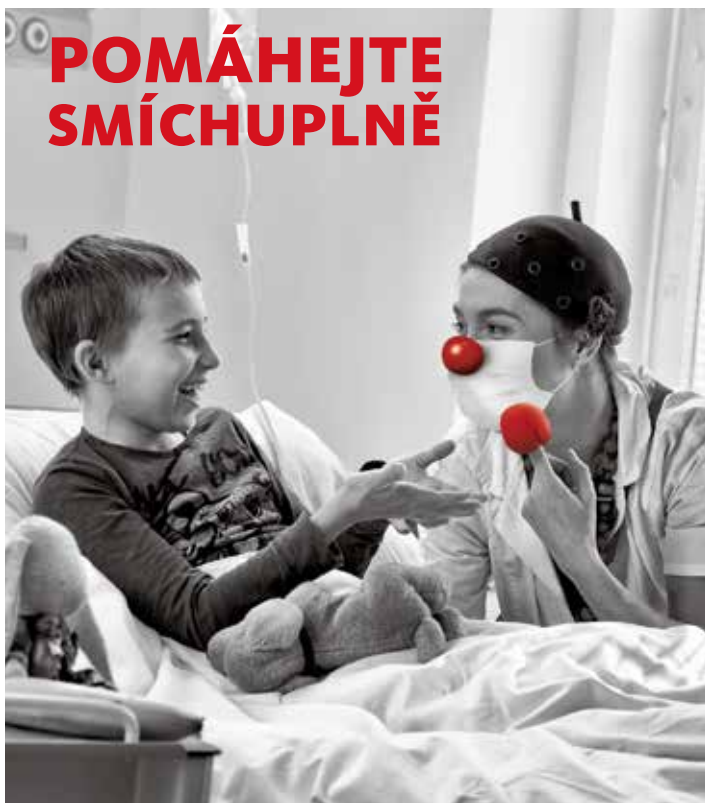
Staňte se i vy **Dobrym andělem.**

Emmička, 5 let
Od narození se potýká se svalovou atrofií.

www.dobryandel.cz

POMÁHEJTE SMÍCHUPLNĚ

Pomozte, aby se děti v nemocnicích zase smály. Má to smysl! Vážně.

Darujte smích: 20 20 20 20 20 / 0600
www.zdravotniklaun.cz

ZDRAVOTNÍ KLAUN

Inzerci v těchto novinách pro vás zajistí:

 <p>Havel MOUKA ☎ 602 557 777 ✉ mouka@regvyd.cz</p>	 <p>Karel MAREK ☎ 606 740 730 ✉ k.marek@regvyd.cz</p>
 <p>Tomáš KARAL ☎ 732 530 071 ✉ karal@regvyd.cz</p>	 <p>Michal NOVÁK ☎ 739 724 774 ✉ novak@regvyd.cz</p>

REGIONÁLNÍ VYDAVATELSTVÍ **CHCIINZERCÍ.CZ**

Knihovnou Milana Kundery povane duch provokace myšlením

Zraky literárního světa se od letošního léta budou upírat také k Brnu. Do rodného města proslulého česko-francouzského spisovatele Milana Kundery se od června postupně stěhují jeho archiv a knihovna. Stanou se součástí fondu Moravské zemské knihovny (MZK) a v jejích prostorách dají vzniknout Knihovně Milana Kundery. U toho všeho – od prvotní myšlenky až po její realizaci – byl a je ředitel MZK Tomáš Kubíček.

Jak se Moravské zemské knihovně podařilo získat takový poklad, jakým je archiv a knihovna Milana Kundery?

Ve finále to bylo docela jednoduché. S manželi Kunderovými se známe už mnoho let, a když měl Milan Kundera v roce 2019 slavit devadesátiny, řekli jsme si, že je to příležitost pro výstavu. Kunderovi byli velmi vstřícní, dali mi k dispozici archiv i knihovnu, ať si prý vezmu, co potřebuji. Výstava putovala po celé České republice i zahraničních knižních veletrzích a v modifikované podobě byla představena i v Českém centru v Paříži. Během jednoho z rozhovorů nad její přípravou se mě Milan s Věrou zeptali, jestli si nechci do MZK vzít všechny jejich knihy. A já jsem s trochou nadsázky odpověděl, že když mi k tomu přidají svůj archiv, tak se jim o to postarám. Oni se zasmáli a řekli: samozřejmě. Úspěch celé akce je postaven především na důvěře. A Kunderovi MZK důvěřují.

Převozem listinného materiálu a knih do Brna všechno jen začíná. Co bude následovat?

Čeká nás minimálně rok práce na tom, abychom archiv roztříдили a udělali k němu katalog. Až když bude možné se v něm zorientovat, bude ho také možné zpřístupnit. V případě knihovny bude situace jednodušší, protože její velká část, zahrnující zhruba tři čtyři tisíce knih, sestává z překladů Kunderových děl ve světě, které už máme v MZK zkatalogizované. Knihu tedy přijmeme, zjistíme, jestli už ji máme v databázi,

a přidělíme jí katalogizační záznam. Tuto část budeme zpracovávat průběžně. Vyroženy pro čtenáře však budou okamžitě.

A to je základ Knihovny Milana Kundery...

Chtěli bychom ji zde v MZK otevřít na začátku příštího roku, pokud to ovšem dovolí dodavatelské termíny. Vzniká podle návrhu Martina Hrdiny, ke kterému se vyjadřovali i Kunderovi. Velká místnost s regály plnými knih bude barevně reminiscencí na pařížský byt Kunderových a k dispozici bude také prostor pro autorská čtení a debaty až pro čtyřicet lidí. Pod značkou Milana Kundery – Evropana a kosmopolity – by se tady, popřípadě v našem konferenčním sále až pro 200 lidí mohly odehrávat diskuse o tématech, která otevírají jeho romány. Chtěli bychom zvat skutečně velké osobnosti evropské nebo světové kultury, které by sem nepřijížděly vzdávat hold Milanu Kunderovi, ale které by provokovaly podobně jako on svým myšlením a vnášely by pochybnosti a neklid do něčeho, co se nám zdá jednoduché a jasné.

Ve světě už se o tom, že bude Kunderův archiv v Brně, ví?

Ano. Ta informace proběhla světovými médii, a často těmi nejvýznamnějšími. Milan Kundera je prostě světový autor. Máme i nabídky ze zahraničních univerzit, jestli by tady doktorandi nemohli bádát a současně se podílet na zpracovávání archivu. My ale nejdříve musíme udělat soupis toho celku.

Byli bychom rádi, kdyby člověk, který do knihovny vstoupí, měl pocit, že je v Kunderově světě, v Kunderově „záhřmotí“.

Archiv a knihovna Milana Kundery se přesouvají z Paříže do Brna

Po dvouletém plánování a odkladech vynucených pandemickou situací zahájila Moravská zemská knihovna letos v červnu nejdříve přesun listinné části archivu, knihovna bude převezena v říjnu. „Co se týká listinné části, museli jsme s paní Věrou materiál alespoň předběžně roztrždit tak, abychom věděli, jaké celky tam jsou. Například tedy fotografie, korespondence s vydavateli, věci, které patří do osobního archivu, a podobně. Velmi nám pomáhalo České centrum v Paříži a jeho ředitel Jiří Hnilica, který neváhal, a dokonce byl spolu se mnou ochoten nosit i bedny do auta. Logistika v Paříži díky tomu byla poměrně jednoduchá. Na začátku října budeme stěhovat knihovnu, což je mnohem větší celek. Když jsme převáželi listinný archiv, bylo to asi dvacet archivních krabic, v případě knihovny počítáme, že beden bude až třikrát čtyřikrát víc a budou i těžší. Stále se nám ale zdá, že to bude možné odvézt najednou a že to zvládneme. Ostatně Jiří Hnilica už slíbil, že bude zase nosit,“ neztrácí optimismus ředitel MZK Tomáš Kubíček.

Upozornili vás Kunderovi na unikáty, které by mohly nějakým způsobem posunout vnímání jeho díla?

Unikátem, i když se to na první pohled nemusí zdát, je výstřižkový archiv. Je to svědectví o tom, jak Kunderu přijímala světová čtenářská veřejnost nebo kritika. Nakladatelé často zasílali Kunderovým výstřižky z novin, aby jim ukázali, jak reaguje literární kritika. Některé pak shromažďovala i Věra Kunderová. Je to obrovský celek. Kdo bude chtít psát o recepci Kunderova díla, bude tady mít k dispozici jedinečný materiál, který by se jinak jen velmi obtížně dával dohromady.

Jaký servis nabídnete tuzemským i zahraničním badatelům a na co se můžou těšit laičtí zájemci o Kunderovo dílo?

Pro badatele máme kromě fondu například inspekční pokoje, a to díky tomu, že jsme postavili nový depozitář. Budou tady mít veškerý komfort, který jsme jim jako knihovni a vědecká instituce schopni poskytnout. A laičtí milovníci Milana Kundery dostanou reálný prostor, ve kterém se budou moci seznámit s Kunderovým dílem

i jeho recepcí. Shromažďujeme například i všechny knihy, na které se ve svých románech a esejích odvolává. Tedy citované texty Fuentesese, Musila, Brocha, Kafky, Anatola Franceho, Thomase Manna, Paula Valéryho a dalších. Byli bychom rádi, kdyby člověk, který do knihovny vstoupí, měl pocit, že je v Kunderově světě, v Kunderově „záhřmotí“. Doufám, že to bude naše čtenáře provokovat k tomu, aby o věcech přemýšleli jinak, proti proudu jednoduchého myšlení.

Jak vás při budování knihovny a archivu podporuje spisovatelovo rodné Brno?

Brno má o Kunderovu knihovnu velký zájem. Logicky a správně. Vedení Brna deklarovalo, že ve chvíli, kdy bude knihovna otevřena, bude ji i finančně podporovat. Finanční náklady programu budeme samozřejmě vědět až ve chvíli, kdy ho budeme připravovat, a připravovat ho budeme, až budeme znát termín otevření. Ale spolupráce s městem nad Kunderovou knihovnou bude mnohem širší.

Markéta Žáková | foto: Zdeněk Kolařík

Křížovka o ceny

M	KÓD MOLDÁVIE	ŘÍMSKY 501	TROPIČTÍ JEŠTĚŘI	M	1. část tajenky	JÁ	KRYT	KARETNÍ VÝRAZ	POMŮCKA: AOMI, ČUAN, MAAT, MORS, NAAR, YARN	2. část tajenky	UMÍNĚNÝ ZÁPOR	PŘED- LOŽKA	BIBLICKÁ POSTAVA	DÁNSKÝ OSTROV
ŘÍMSKÝCH 1505				ČESKÝ ARCHI- TEKT ALPAKA					NA ŽÁDNÉ MÍSTO					
ANGL. ROZHO- VOR									ČI LUNA					
M	OD DĚTSTVÍ	CHEM. PRVEK ČÍSLO						HORNÍ TOK BEROUNKY DĚDINA				ON (NĚM.) MOJE		
NA ONO MÍSTO (BÁSN.)						KVÍLENÍ (ZAST.)					CUKRO- VINKA SOLMIZAČNÍ SLABIKA			
SLOVEN- SKÁ ŘEKA						SHRNUTÍ NÁSTROJE K SEČENÍ TRÁVY							STŘEDO- AMERICKÝ OSTROV	NAŘÍKAT (RIDČ.)
ŘÍMSKY 2001				NÁZEV HLÁSKY S UDIDLO			ZASÍVATI ČIN. OPERA (VELKÝ TYP)					HAD Z KNIH DŽUNGLE ANGL. HRÁT		
EINSTEI- NOVY INICIÁLY			JEHLIČ- NATÝ STROM (RIDČ.)					NÁZEV PÍSMENE ZBABĚLEC (EXPRES.)			SMRAD AUTOMO- TOKLUB (ZKR.)			
INIC. REŽ. RYCH- MANA			DRUH (KNIŽ.) ŽENSKÉ JMÉNO (8. 9.)					OBRAZ ZKR. VÝCHOD. NĚMECKA						
JAPON. OSTROV					ANGL. PŘÍZE TÁBOR					EGYPT. HUD. NÁSTROJ				
M	VELKÉ TEPLO	PRAŽSKÁ SPZ POVEL PRO PSA				PŘEDLOŽKA POSTAVA Z OPERY TRISTAN A ISOLDA				POŠTOVNÍ KÓD KENTUCKY SLOVEN. JESTLIŽE			OHONY	NAPODO- BOVAT HLAS HODIN
ČTVRT' V NEW YORKU							ANGL. PODPRSEK A (HOVOR.) ČESKÝ ARCHITEKT				OTVOR VE ZDI	ZKR. ODĚVNÍ TVORBY ČESKÝ SKOKAN NA LYŽÍCH		
POŽIVAČ DROG								HRÁTKY	3. část tajenky ANGL. SKŮTEK					
SÍDLO NA NOVÉM ZÉLANDU				METRO- POLE ČESKA OSOBNÍ ZÁJIMENO						DRUH CYLINDRU EVROPAN				
SLOVEN. BÁSNÍK					NAPADENÍ ORGA- NISMU RAKOVÍ- NOU									
DOMÁCKY OTAKAR					ČERVENÁ KRVINKA									

Podzemní chrám, který vám vezme dech. Tak popisuje znalec brněnského podzemí Aleš Svoboda svůj první dojem z technické památky, která se na podzim otevře pro veřejnost. Tajenka prozradí, o jakou stavbu se jedná. Tři vylosovaní luštitelé obdrží značkovou

kovovou outdoorovou svítlnu. Tajenku vložte do 20. září 2022 do formuláře na adrese www.brno.cz/krizovka, zašlete poštou nebo přineste do redakce Husova 12, Brno, či pošlete SMS na číslo 602 770 466. Vícekrát zaslání tajenky vyřazujeme. Ze správných odpovědí

z minulého čísla (Palác šlechtičen na Kobližné) byly vylosovány: Jana Böhmová, Miluše Antochová a Marie Moravcová. Výhry zasíláme poštou.

Brněnská hra s experimentem. CED slaví třicetiny

Divadlo je jako umělecká forma jedinečné v nekonečnosti možností svého vyjádření. V Brně máme navíc privilegium – jsme už 30 let svědky, diváky a účastníky velmi aktivního „osahávání hranic“ divadla. A to vše díky Centru experimentálního divadla, známému také pod zkratkou CED.

Centrum experimentálního divadla v letošním roce slaví tři dekády svého působení na brněnských prknech, která znamenají svět. Jeho zřizovatelem je Brno, patří mezi městské příspěvkové organizace a je volným spojením tří uměleckých subjektů – Divadla Husa na provázku, HaDivadla a nejmladší části, umělecké platformy Terén.

Plány spojit brněnské experimentálnější scény do jedné organizace sahají do roku 1986. Intenzivní přípravy, zejména organizační struktury a možností samotného fungování, začaly následujícího roku. Po sametové

revoluci se povedlo celý proces urychlit a v roce 1992 vzniklo CED. První zřizovací listinu vydal Úřad města Brna s účinností od 1. ledna 1992. Ředitelem se stal Petr Oslzlý, od roku 2018 zastává tuto pozici Miroslav Oščatka.

V té době byly součástí Centra experimentálního divadla tři scény, kromě Divadla Husa na provázku a HaDivadla také Divadlo U stolu. To se nacházelo na komorní scéně paláce Hausperských z Fanálu (na snímku) na Zelném trhu. Jeho ústřední postavou byl herec František Derfler. Specifikem divadla bylo scénické uvádění literárních textů, jak poezie, tak prózy a původně i dramatických děl. Divadlo U stolu ukončilo svoji činnost v roce 2019, kdy jeho zakladatel zemřel.

Příhodný terén pro husu a hady

Historie Divadla Husa na provázku začíná v 60. letech a v době pražského jara tato scéna vzkvétá. Avšak ani tuhá normalizační atmosféra plná zákazů a odstavení mnoha osobností na druhou kolej neznamena-

konec snahy dělat divadlo jinak. I přes perzekuce režimu se dařilo šed' 70. a 80. let pravidelně nabourávat, například díky inscenaci jedinečné brněnské divadelnice Evy Tálské Svolávám všechny skřítky! Královna. Rok 1985 znamená začátek přestavby nové scény na Zelném trhu, kde nyní sídlí nejen divadlo, ale celý CED.

Druhou klíčovou scénou Centra experimentálního divadla je HaDivadlo, které v roce 1982 mění prostějovskou adresu za brněnskou. Po několika stěhováních pak zakotvilo v prostoru bývalého kina v Alfa pasáži. Velké množství výjimečných osobností spojených s HaDivadlem vytvořilo unikátní experimentální scénu pro náročného diváka. V listopadu 1989 vyhlásila tato dvě brněnská divadla jako první scény v ČSSR stávku a připojila se k sametové revoluci. Po vzniku CED v roce 1992 jsou obě divadla zaštitěna kontinuální podporou od města, aniž by ztratila svou tvůrčí a výrazovou samostatnost. Jejich poetika patří už dlouho a pevně do kulturní mapy Brna.

Nejmladší součástí CED je platforma performativního umění Terén. Ta se soustředí na propojování jednotlivých druhů umění. Terén tvoří divadelní a hraniční umělecké projekty a jednotlivá představení, performance či happeningy umísťuje do neobvyklých prostředí. Svým způsobem Terén ohledává město. Centrum experimentálního divadla vydává od roku 2019 svůj časopis CEDIT, který slouží nejen k dodání kontextu tvorby CED, ale také k hledání možností, jak teoreticky uchopit divadelní tvorbu nejen v Brně.

Text a foto: Zdeňka Obalilová

Oslavy kulatého výročí vypuknou 1. října v sídle CED na Zelném trhu. Celý den bude probíhat ve znamení přiblížení zákulisí divákům. Ve foyer bude výstava, připraveny jsou prohlídky areálu a vzácností z divadelních dílen, skříní a šatníků, konat se budou besedy, performance i závěrečné setkání ve velkém sále. Více na ced-brno.cz.

Squashista Martin Švec: Žiju si svůj sen

Čeští squashisté o sobě dávají čím dál víc vědět a sbírají cenné úspěchy na mezinárodním poli. Mezi nejúspěšnější z nich se řadí také reprezentant brněnské Viktorie Martin Švec, který patří do nejlepší stovky světového žebříčku a letos se stal třeba vicemistrem republiky, v minulosti pak vyhrál například dva turnaje Asociace profesionálních squashistů PSA – v Kapském Městě a Amsterdamu.

Jak hodnotíte letošní sezonu?

Kladně. Ona byla po covidu složitá a specifická, ať už tím, kdy se turnaje konaly, nebo jak byly obsazené a jak probíhaly. Ale na světové tour se mi podařilo žebříčkově vylepšit své maximum, na české scéně jsem udržel svou pozici, dostal jsem se do finále mistrovství republiky, vyhnul jsem se vážnějším zraněním. Takže za mě pozitivní sezona.

Jako posledního turnaje jste se účastnil Světových her v Birminghamu, tam jste ale možná čekal lepší výsledek...

Čekal, ale jak to ve sportu chodí, ne vždycky je všechno podle papírových předpokladů. První kolo jsem prohrál s klukem, se kterým jsem nejspíš prohrát neměl, ale zahrál fakt dobře. Na Světových hrách jsou jen ti nejlepší, takže žádný lehký zápas tam člověk čekat nemůže, ale stejně mě to mrzí. Nicméně je to sport, stává se to.

Jaký turnaj pro vás bude pomyslným vrcholem?

To je složité vybrat, ale určitě budeme v Brně pořádát PSA turnaj a hrát doma je speciální. V Česku moc turnajů není, a když, tak té nejnižší kategorie. Uspěť doma by bylo fajn, to by byl highlight sezony.

Kdy jste došel k závěru, že chcete hrát profesionálně?

Já jsem sportem švihlel odmala, takže jsem se díval na všechny olympiády a fotbal, dělal jsem si tabulky a podobně. Ale nevěděl

jsem, že to bude squash, hrával jsem třeba právě i ten fotbal. A jak jsem rostl, pořád mi squash šel, postupoval jsem do vyšších kategorií a pořád jsem se tam držel. Když jsem v osmnácti musel udělat rozhodnutí, zda do profi půjdu, riskl jsem to a ono se to podařilo. A od té doby žiju svůj sen.

Uvádíte, že váš nejlepší squashový zážitek byl turnaj v Egyptě. Čím byl tak výjimečný?

Dá se říct, že je to nejkoničtější místo, kde se squash hraje. Když někdo třeba neví, jak vypadá skleněný kurt, tak mu hned ukážeme fotku z Gízy, kde se tento turnaj hrává přímo před pyramidami. Je to nádherná lokace, i když vás nezajímá squash. Jen si tam zajít a podívat se, jak to vypadá, je neuvěřitelné. A je to jeden z nejprestižnějších turnajů, finanční dotace na něj je v rámci našeho sportu velmi zajímavá. Spíte v nejstarším hotelu v Káhiře, kde se tuším řešily nějaké mírové dohody ohledně druhé světové války. Úžasné místo.

Česká squashová špička se navzájem určitě zná. Máte mezi domácími hráči nějakého rivala? Někoho, na zápas s nímž se zvlášť těšíte?

Náš sport je menší, takže si musíme pomáhat jak v tréninku, tak třeba v rámci výjezdů na turnaje. Vztahy mezi kluky jsou tak dobré. Ale kdybych měl jmenovat rivala, bude to určitě Kuba Solnický, s ním jsem letos prohrál právě to republikové finále. My jsme narození měsíc od sebe, od sedmi let spolu

Egypt je nejkoničtější místo, kde se squash hraje. Když někdo neví, jak vypadá skleněný kurt, ukážeme mu fotku z Gízy, kde se turnaj hrává přímo před pyramidami.

Z věznic až k pyramidám

Kořeny hry zvané squash se datují do 19. století, kdy si trestanci z britského vězení Fleet zpestřovali svůj pobyt za mřížemi údery míčku o zeď pomocí rakety a vymysleli tak hru rackets, tedy rakety. Tato hra se rozšířila na některé anglické školy. Když se kolem roku 1830 skupina studentů nemohla dostat na raketový kurt, pinkala si s míčkem z indické gumy o zeď a zjistila, že se o ni rozplácne, což dělá hru zajímavější. To vedlo k dalším pokusům a nová hra byla na světě. Více se rozšířila po 1. světové válce, kdy se začaly pořádat první zápasy a turnaje. První profesionální mistrovství světa se konalo v roce 1920 v Anglii. První kurt na našem území vznikl v roce 1988 v hotelu Forum v Praze. Roku 1992 byla založena Česká asociace squashe a nyní má Česko v první světové stovce hned dva hráče – kromě Martina Švece také brněnského Daniela Mekhiba.

vyrůstáme, každý rok jsme spolu hráli deset zápasů a těch dvacet let se posouváme pořád stejně, naše zápasy jsou vyrovnané. Takže bych řekl, že je to Kuba.

Když jsem se bavil s Danielem Mekhibem, říkal, že považuje marnou snahu squashe probjovat se na olympijské hry za ztracenou energii a peníze. Vy máte dle vašich vyjádření v médiích jiný názor. Jak to vnímáte?

Já si nemyslím, že se tam zbytečně utopily peníze, ale určitě se to dalo tlačit jinak a efektivněji. Podle mě byla olympiáda správný cíl, myslím, že tam ten sport patří. Je to vrchol všech ne úplně profesionálních sportů. Když jsem byl malý, vyrůstal jsem s tím, že bych chtěl být na olympiádě. Ale už tomu taky moc nevěřím, souhlasím s Danem, že ty peníze se asi měly použít jinak. Olympiáda se vydala jiným směrem, squash už tam nezapadá.

Mnozí sportovci se dnes snaží získat věhlas na sociálních sítích. Všiml jsem si ale, že vy je nějak zvlášť neřešíte. Jaký k nim máte vztah?

Je to jedna z mých chyb, ale já nejsem typ člověka, který by sociální sítě používal třeba v osobním životě. Ne že by mi to bylo nepříjemné, ale asi na to nemám geny. Věci, které možná jsou občas zajímavé, mi nepříjdou, že by někoho braly. Možná kdybych měl tým, který by se o to staral... Je to určitě cesta dopředu, měl bych na tom zapracovat, ale já vždycky vyznával názor, že je důležité mít prvně výsledky a až pak se jimi chlubit. Ale ono už to tak dnes není.

Za mě je to určitě sympatická filozofie. Co je pro vás na tréninku nejtěžší a co vás naopak nejvíc baví?

Baví mě, že tam není tlak na výsledek, člověk může zkusit nové věci a posouvat se. A nejméně, no, ne že bych byl starý, ale třeba letní příprava bolí rok od roku víc, tělo už regeneruje pomaleji. Člověk má po tréninku skvělý pocit, vyplavené endorfiny, ale čím jsem starší, tím víc si užívám hru a méně tu dřinu na kondici, která je ale v našem sportu dost důležitá.

Marek Dvořák | foto: Zdeněk Kolařík

Víte, co je třeba pole dance (na snímku)? Tento i desítky dalších sportů si děti mohou vyzkoušet na vlastní kůži a zjistit tak, co by je nejvíc bavilo.

Den náborů láká děti k pohybu

Nevíte, na jaký sport přihlásit své dítě? Možná vám tuto otázku pomůže zodpovědět tradiční Den náborů, který se letos koná na Kraví hoře v sobotu 10. září od 9 do 18 hodin. Cílem akce je přilákat co nejvíce dětí a mládeže k pohybu a novým koníčkům. „Ročník 2021 byl rekordním v počtu zúčastněných klubů, zapojilo se jich přes 110, a to z více než 55 různých sportovních odvětví,“ uvedl za organizátory Martin Müller. Podrobnější informace najdete na webu www.dennaboru.cz.

(mad) | foto: Starez-Sport

Brněnský masakr prověří vytrvalost běžců

Jen opravdoví vytrvalci si troufnou pokořit tradiční závod Brněnský masakr, který se letos koná v sobotu 17. září. Ačkoliv bude k dispozici pouze kratší trať na 30 km, běžci se mohou těšit jak na pamětní trička a medaile, tak na bazén a vířivku po závodě. Více informací najdete na www.brnensky.masakr.cz.

(mad)

Adam Ondra vybojoval tři evropské medaile

Na nejvyšší úrovni ve sportu není snadné se dostat, ale ještě těžší je se zde udržet. S tím ale nemá Adam Ondra, který ještě neoslavil třicítku, ale již je považován za legendu nejen sportovního lezení, problém. Na mistrovství Evropy, které se konalo v srpnu v Mnichově, vybojoval hned tři medaile. Po bronzu z boulderingu zazářil ve své královské disciplíně a v lezení na obtížnost získal zlato. „Obtížnost byla největší prioritou letošní sezony. Tohle zlato si hodně vážím,“ řekl po triumfu. Stříbrnou medailí z olympijské kombinace pak sbírku završil. „Závody byly kvalitní, vyprodaná aréna, moc jsem si to užil,“ dodal.

(mad)

Zbrojovka vstoupila do první ligy správnou nohou

Optimisté doufali v klidnou záchranu, pesimisté předpovídali rychlý návrat do druhé ligy. Těžko říct, jak to nakonec dopadne, ale začátek sezony dává za pravdu spíš těm prvním. Zbrojovka vlétla do soutěže jako uragán a po třech zápasech má sedm bodů.

Před sezonou byli zbrojováci ve svých predikcích opatrní, ale bylo patrné, že tým nabuzený postupem si věří i mezi tvrdší konkurencí. Brno udrželo jádro kádru a doplnilo je několika zajímavými posilami. Ze Sparty přišel na hostování záložník Filip Souček, obranu vyztužili zkušení beci Divíšek a Matejov. Ve svých nejlepších letech hrající Plzeňák se zkušenostmi z reprezentace Šimon Falta pak posílil zálohu. Specifickým návratem na místo činu je roční smlouva sedmatřicetiletého gólmana Vlastimila Hrubého, který se bude připravovat na novou roli trenéra mladých brankářů.

Zdá se, že trenér Richard Dostálek ví, jak namíchat správný koktejl. Na první zápas 30. července přišlo více než osm tisíc diváků, kteří viděli remízu 2:2 se Slováckem. To loni odehrálo vynikající sezonu, dalo se tak tušit, že Zbrojovka je možná silnější, než by úvodní bod z domácího trávníku naznačoval. „Byli jsme rovnocenným soupeřem, což se ukázalo. Samozřejmě to bylo jiné než druhá liga. Každý dotek jsem si musel dát přesně, jinak bych o balon přišel,“ hodnotil střelec Michal Ševčík.

Kvalitu týmu potvrdilo utkání v Olomouci. Flinta zde senzačně vyhrála 2:0, přičemž se kromě střelců blýskl řadou dobrých zákroků brankář Berkovec. Ani ve třetím zápase jízda moravských válečníků neskončila. S Mladou Boleslaví si poradili 3:1 i přesto, že Brno prohrávalo 0:1. „Potřebovali jsme hráče zklidnit. Víme, že zápasy umíme otáčet, že poločasový stav 0:1 není finální. Hráče jsme nabádali, že se zápas dá vyhrát, abychom hlavně obsadili střed pole, sbírali odražené míče,“ popsal trenér Richard Dostálek.

Bude Zbrojovka pokračovat v nastoleném tempu i nadále?

Marek Dvořák

Tisíc světél v centru Brna

DEKOLAMP

Společnost Dekolamp působí na českém trhu šestým rokem a stojí za ní profesionálové s desítkami let zkušeností v oblasti osvětlení. Jejich prodejna v centru Brna se letos proměnila v moderní showroom, kde zákazníci mohou vidět téměř tisícovku svítidel, a vyzkoušet a vybrat si tak vhodné osvětlení nejen pro svůj byt, ale i terasu a zahradu. O novém konceptu prodeje jsme si povídali s Markem Hanušem.

Jak vypadá váš showroom, v čem je jiný než bývalá prodejna?

Od samého počátku jsme měli prodejnu v Brně na Křenové 52, kde sídlíme do dneška, jenom jsme se letos přestěhovali o pár metrů blíž k centru města, do většího prostoru, abychom mohli zákazníkům ukázat co nejvíce svítidel vystavených. V novém konceptu showroomu tak na zákazníky čeká skoro tisícovka těch nejoblíbenějších svítidel světových značek, jako jsou Trio, Ideal Lux nebo třeba Philips. Zdarma zde poskytujeme komplexní služby individuálních návrhů svítidel pro projekty rekonstrukcí i novostaveb, a to včetně sobot od 9 do 12 hodin.

Není to tedy klasická prodejna, odkud zákazník odjíždí s nákupem svítidel... V čem spočívá výhoda tohoto prodeje?

Hlavní výhodou je obrovské množství vystavených svítidel. Zákazník si tak mnohem snáze udělá představu, jak bude dané svítidlo vizuálně

fungovat v interiéru. U větších projektů je velkou výhodou, že všechna svítidla dodáváme najednou kurýrní službou až domů, takže není nutné se vracet na prodejnu pro naskladněná svítidla a řešit, zda se vejdou do kufru auta. Základní sortiment, jako jsou kvalitní úsporné LED žárovky, ale máme samozřejmě skladem i v novém showroomu.

O co mají zákazníci v poslední době největší zájem?

Velkým tématem je úspora energie. Náš sortiment je postavený na úsporné LED technologii, díky které lze ušetřit až 90 % nákladů na osvětlení, a tak za námi chodí zákazníci se starými žárovkami, za které pro ně hledáme úspornou náhradu. Úplnou novinkou na trhu jsou žárovky Philips Ultra Efficient, které oproti běžným úsporným LED žárovkám přináší navíc až 60% úsporu elektrické energie a 3,5x delší životnost. Trendům v osvětlení vládne jednoduchost. Velmi oblíbená je například řada jednoduchých kruhových lustrů Oracle Slim od italské značky Ideal Lux, kterou v našem showroomu na Křenové 52 také najdete. V našem eshopu www.dekolamp.cz ale samozřejmě nabízíme kolekce svítidel všech oblíbených stylů bydlení, od minimalismu přes Provence až po marocký styl. Podle svého vkusu si vybere opravdu každý.

Znamená to, že se na vás obrazení nejen majitelé nových nemovitostí, ale že se

vyplatí uvažovat o změně osvětlení i staršího bytu?

Je to tak. Výměna osvětlení může přinést zásadní úsporu nákladů na svícení, což v rodinném či firemním rozpočtu uvítá každý. Navíc vždycky není třeba měnit celá svítidla, ale LED žárovky jsou dnes už naprostý základ. V případě nových nemovitostí nebo kompletních rekonstrukcí už ale, v závislosti na přání zákazníků, většinou volíme svítidla s integrovaným LED zdrojem. Čím dál častěji pak i velmi moderní inteligentní osvětlení, které si mohou lidé u nás také vyzkoušet, a udělat si tak představu, zda je toto řešení vhodné i pro ně. Takzvané chytrým zvládneme udělat úplně každý byt, kde jsou rozvody elektřiny.

Co ještě kromě svítidel najdou zákazníci u vás v showroomu?

Specializujeme se na současně stylové domácí a exteriérové osvětlení a najdete u nás široký sortiment úsporných žárovek. Pořídíte u nás můžete i správný stropní nebo stojací ventilátor. Nový showroom funguje zároveň jako výdejní místo našeho e-shopu dekolamp.cz, takže zákazníkům předáváme jejich objednávky z nabídky více než 15 tisíc svítidel.

Showroom Dekolamp

Křenová 409/52, 602 00 Brno
E: info@dekolamp.cz T: 533 533 193
www.dekolamp.cz

Při prodeji nemovitosti Vám garantuji

- lidský přístup
- videoprohlídku zdarma
- profesionální přípravu nemovitosti k prodeji
- 3D scan nemovitosti zdarma

Neváhejte mě kontaktovat a světe mi svoji nemovitost k prodeji či pronájmu

Nabízíme okamžitý výkup

Vaši nemovitosti za nejvyšší možnou cenu!

Vyplatíme Vám až 500 000 Kč při podpisu kupní smlouvy

Kupon na odhad tržní ceny nemovitosti zdarma

- prodej nemovitosti
- pro dědičné řízení
- pro majetkové vyrovnání

Telefon: 777 729 415 • e-mail: ivana.filousova@century21.cz • www.ivanafilousova.cz

chladservis
Odborník na DOMÁCI SPOTŘEBICE

PRODEJ A SERVIS
Křenová 19, Brno
tel.: 543 235 156
www.chladservis.cz

Diecézní charita Brno

Blanka Štancarová
blanka.stancarova@brno.charita.cz
Tel. 730 181 178
Podrobnosti k pozici najdete na <https://dchb.charita.cz/kariera/>

Tým domácí péče hledá všeobecnou ZDRAVOTNÍ SESTRU.

Naše práce není tolik úspěšná a pacientům a jejich rodině poskytujeme během ošetření čas a prostor na komunikaci, sdílení, naslouchání. Přidejte se!

jaropojistka.cz ONLINE

JARO KAMENNÁ POBOČKA V BRNĚ **globus**

Objem motoru OA	Roční pojistné*
1001 - 1350 cm ³	od 1.564,- Kč
1351 - 1850 cm ³	od 1.713,- Kč
1851 - 2500 cm ³	od 2.064,- Kč
nad 2500 cm ³	od 2.640,- Kč

* Ceny pojistění na RC dle věku, bydliště a bonusu klienta, objemu, výkonu, stáří a značky vozidla platné ke dni tisku.

X KOVOINOX

- Hliníkové lamely na ploty k rodinným domům
- Polotovary
- Zakázková výroba

www.kovoinox.cz
tel.: 770 180 005

INZERTNÍ UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO VYDÁNÍ 16. 9. 2022

Noc vědců na hvězdárně bude věnována Slunci

V pátek 30. září od 18 do 24 hodin přijďte na Hvězdárnu a planetárium Brno a prožijte slunečnou noc vědců. Místní hvězdáři totiž slibují program s nevsedními zážitky. Tentokrát máte totiž šanci vydat se vstříc nejbližší a z pohledu nás pozemšťanů i nejdůležitější hvězdě ve vesmíru – Slunci.

Noc vědců se snaží ukázat, jak je důležité vymýšlet, kultivovat a především pak dotahovat do konce všechny malé i velké vědeckotechnické projekty, které mají smysl. Věda pohání lidskou společnost směrem dopředu, a proto je třeba jí dopřát prostor, jaký si zaslouží.

Na Hvězdárně o něj rozhodně nebude nouze. Proto neváhejte a vydejte se na Kraví horu. V podzimním kině s vesmírnou duší zhlédnete vědecko-fantastický film **Sunshine** o záchraně lidstva v okamžiku, kdy se naše denní hvězda rozhodne vyhasnout. Pokud to počasí dovolí, opět před budovou zazáří **Heliosféra**. V přednáškovém sále se vydáte do **říše barevných spekter**. V podzemním exploratoriu si **projdete příběhem vzniku, vývoje a zániku hvězd**, během kterého si v ruce podržíte skutečný meteorit.

Součástí Noci vědců bude i **hra v parku na Kraví hoře**, která hvězdárnu propojí hvězdárnu s Fakultou stavební Vysokého učení technického v Brně. Podrobný program s popisem všech atrakcí, včetně rezervace míst, najdete včas na **facebook.hvezdarna.cz** nebo **www.hvezdarna.cz**

Praktické rady k návštěvě

Noci vědců na hvězdárně

- V pátek 30. září od 18 do 24 hodin.
- Program najdete na **facebook.hvezdarna.cz** nebo **www.hvezdarna.cz**
- K cestě na Kraví horu použijte městskou hromadnou dopravu, pokud přijedete automobilem, zaparkujte na parkovišti u házenkářského hřiště.
- Vstup zdarma, vyjma pořadů v digitáriu
- Nafouknutí Heliosféry může ohrozit nepříznivé počasí.
- V okolí je několik dobrých i špatných restaurací.
- Během noci vědců můžete zajít i na jiná místa, přehled najdete na **www.nocvedcu.cz**

TEPLO Ceramic

VYTÁPĚNÍ ELEKTŘINOU JE NYNÍ LEVNĚJŠÍ NEŽ KDYKOLIV PŘEDTÍM!

Topné panely Teploceramic jsou průlomovou technologií v oblasti elektrického vytápění. Pracují na principu infračerveného záření a proudění teplého vzduchu. Díky svému modernímu designu se keramický nebo metalový panel stane krásným doplňkem Vašeho bytu, domu či kanceláře. Dohromady s GSM zásuvkou je vhodný také pro rekreační objekty. Panel můžete následně ovládat přes mobilní telefon a nikdy už nebudete přijíždět do vymrzlé chaty.

Všechny naše topné infrapanely mají integrovaný digitální termostat, kterým můžete regulovat teplotu jak samotného panelu, tak i teplotu v místnosti.

- Nevíří prach a nespaluje kyslík (vhodný pro alergiky)
- Vyhřívá rovnoměrně, nevysušuje vzduch
- Minimální životnost 30 let, záruka 5 let
- Možnost dokoupit mobilní stojan
- K ryti IP 33, jednoduchá instalace

DOPRAVA PO CELÉ ČR ZDARMA!

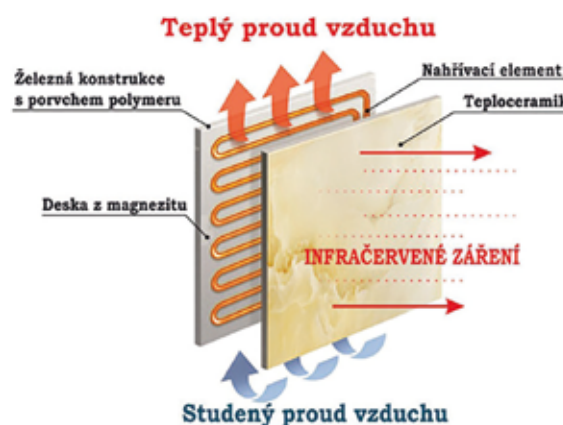
CENA: 6 690 Kč vč. DPH

TEPLOCERAMIC TCM RA 750

(750W, vytopí až 16 m², (38 m³) keramický panel

TEPLOCERAMIC SWRE 1000

(1000W, vytopí až 20m² (50m³) metalový panel

● Mobil: +420 608 201 041

● E-mail: obchod@teploceramic.cz

● www.teploceramic.cz

KOVOVÉ OBALY NOVĚ DO ŽLUTÝCH

Přeplněné kontejnery hlase
v mobilní aplikaci Brňáci pro Brno:
WWW.BRNACIPROBRNO.CZ

EKO KOM
MÁ TO SMYSL, TŘÍDĚTE ODPAD!

SJEDNOCUJEME DESIGN KONTEJNERŮ

Všechny kontejnery v Brně budou postupně oblečeny v decentní černé a lišit se budou jen **BARVOU VÍKA**.

WWW.SAKO.CZ/NOVEKONTEJNERY

Další informace o třídění a recyklaci odpadů naleznete na www.jaktridit.cz a na www.samosebou.cz